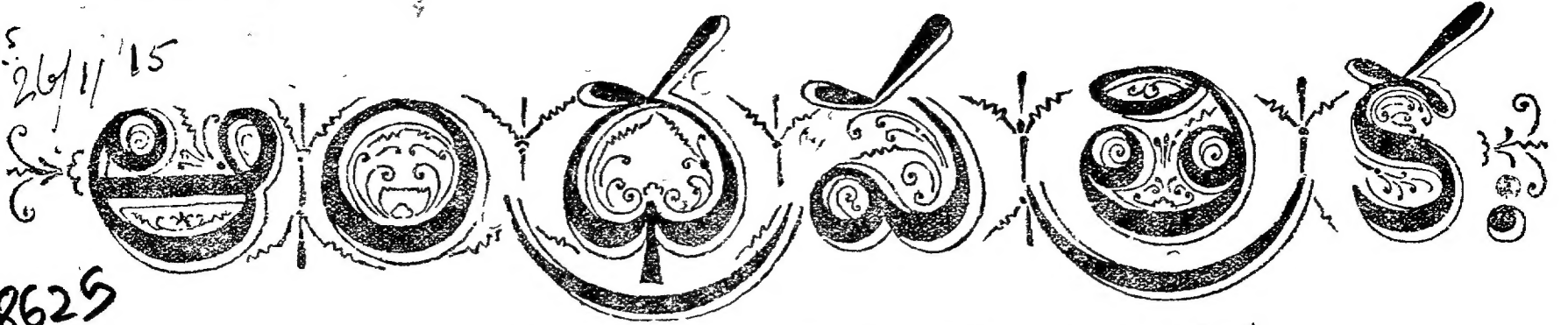

26/11/15
308625
3086

అంధమై నమోదనము ప్రకటించబడును

VOL. 2. } చెన్నపట్టణము 1915 నం॥ నవంబరు నెల 26 వ తేది శుక్రవారము } 203
నంబ్రసిము. 2. } రాక్షసనామ సంవత్సర కార్తీక బహుళ పంచమి. } సంచిక 203

అంధమై 1916 క్యాలండరు

ముద్దలొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమరమ్యముగ లిఖింపబడినవి.
డిసంబరు నెల 31 వ తేది లావుగ నొకసారిగ వాడుగు రూపముల విలువగల మామండల గొనువారలకు
క్యాలండరు దిద్దితముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అగాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0

తామర తైలము

పండ్ల పొడి

మోహినీ తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.

ఈ యర్థములను క్యాలండరులు కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన
యాకాభంగము గలుగదు.

(28) వనోపధి సారసవరిలా

ఇది జేసామంబులు సెత్తురుగడ్డలను ముగ్గులు కల చక్కలోగములను బాగుజేయును కీళ్లపొట్టు, పాతబామువలె పొట్టు
నీరసపట్టు, రక్తగతావశలనగలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇది చక్కయినను కాంతినికలిగించును. వాడితంబు
పులకు పుట్టినికలిగించును. సెత్తురు కుద్దికలది వృద్ధిజేయును. దీనివలన శరీరములకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

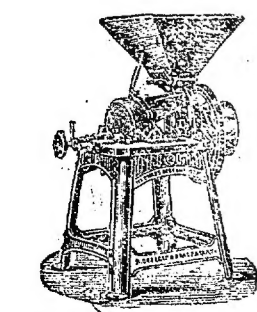
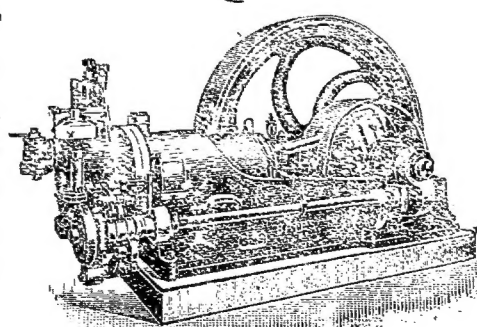
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుడును. సీసా కల రూ 1-4-0.

కుష్టుకుమందు:- ఇది చర్మములను పూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతవధువల్లి తాగు
టకు మందు) నాగల్లితైలము వైపులకు మందు. ఈరెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

(ప్రాప్తి) :- వి. డి. సావంత్, గజర, పనసవాడి, నం. 2, బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

బేట్సు క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, పెట్రోల్ ఇంజనులు

మిక్సిలి ప్రెస్సింగుండిన ఈ యింజనులు నవీన యంత్రములతో
జనుర్చబడి యెట్టి నూనెతోనయినను అతి తృప్తికరముగా కనిపేసి
యెడుటలన్ని వేలకంటె ప్రపంచమంతటను విక్రయించబడుచున్నవి.
మానెబర్లు అతిస్పష్టము. కిరీ నవీనములతో ప్రత్యేకముగా కీతగాడు
అక్కర లేకుండు ట్యూ సా. గాక గాలిచోట్ల పనిచేయుచున్నవి
వివిధ సదుపాయములను కలిగి అతి సులభము 2½ మొదలు
55 సెంటిమీటరు వరకువరకు వివిధ సామానులను యంత్రములను
యెప్పుడును సిద్ధముగా మంచుచున్నది.

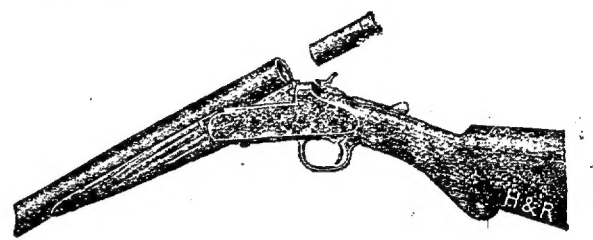

1000 సెంటిమీటరు యంత్రము.

గ్యాసు ఇంజను.
వివిధ సామానులను ముగ్గులుగా నీరు సురక్షముగా చేయుచున్నట్లుంటి అన్ని కలములపంపులు
ప్రతియంత్రములకు, విద్యుత్తు యంత్రములు, నూనెతోయిన యంత్రములు, పిండితోయిన యంత్రములు
మోర్లు, వాట్ల కిల్లర సామానులు, పెల్లింగులు, చెక్కులు, తేలికలు, సాప్లింగులు
కీలెడలె అయిల్లు, కలయిరా యంత్రము వాణ్యమయినవి కరకుయిన భవలకు అర్హమయివున్న
కంటెనర్లు వ్యయచేయబడును. యంత్రములయిన ప్యాక్ కింగుగా కంట్రాక్టుచేసిన కట్టివ్వబడును.
సోల్ ఏజెంట్లు:- డి. యల్. శాస్త్రి అంధమై,
ఇంజనీరు,
బ్రాంచి బెజవాడ.

20 సి. సెంటిమీటరు లైను బిచ్, మదరాసు (281)

తుపాకులు! తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు నోటాలు, మును
మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా
విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు
ఈ అక్షనుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

యల్. వి. రామానుజం శెట్టి అంధమై,
(131) 12, పాపన్న బ్రాడేజ్, మదరాసు.

మన శత్రువులు.

ఇంక పొగచట్ట, కిగలెట్టు, కల్లు, సారాయము,
కాఫీ, టీ, నల్లమందు, మొదలగు అన్ని దుష్కారములను
గూర్చి వ్రాయబడింది. వాడరకు బోధించుటకు వీలగునట్లు
82 పాఠములుగా విభజింపబడినది. తెల 0-5-0 లా
గౌతమ బుద్ధుడు తెల 0-4-0.

ఆకాశ విమానములు.

వీరిని గతించి యిదిగో కలమును తెలుగులో వ్రాసి
యింపబడినది. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము,
అది ఆకాశమున సంచించువిధము, వీరిలోని భేదములు చక్కగా
వివరింపబడినవి. విమానములపట్లములు చాలకలవు. తెల 0-8-0

పాలకులై రామమూర్తిగారు.
టీచరుమిషనుకాలేజీ, నుంటూరు.

ద్రౌపదీ స్వయంవరము

అర్జునుడు మత్స్యయంత్రము తెచ్చివేయు చిత్రపటం
చిత్రలేఖనమందు అసమాన కాండీశ్వరుడు సంపాదించి
ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఎ.యస్ రామ్ గారిచే వ్రాయబడినది. ఇందు
నకరములును అర్థము *ట్టిట్లు చూపుడినది. వేయేల నిది
ప్రతియంటు శిష్యుక సంపదగిడదని చెప్పటమే సరికాదు క్రి
యంతమాత్రము లేదు.

ప్రాసెస్సుపటము 0-5-0 పాటోగ్రాఫు 0-10-0
వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము
కె.యల్.యస్. సోమయాజులు అంధమై,
289) యల్. నెల్లూరు, గజనంబడి.

మహామహిమ పాథ్యాదు బ్రహ్మశ్రీ
కొక్కొండ వెంకటాద్రిశ్వరవి విచిత్ర గ్రంథములు
కొద్దిప్రతులు గలవు వలయువారికి క్రింద విలీన
మునకు వ్రాసికొనవలెను.

- 1 విశ్వేశ్వరీయము 0-2-0
- 2 కొక్కొండ మాహాశక్తియము 0-10-0
- 3 కింహీచల యాత్ర 0-8-0
- 4 గోన కరి వర్ణనము 0-4-0
- 5 నిర్దోగి దీక్షితశ్రితము 0-10-0
- 6 నరకాసురవిజయ వ్యాసోగము 0-10-0

పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము
కొక్కొండ కుమారనరసింహం,
రాజమహేంద్రవరము.

గంధవిమర్శనము

(ఆంధ్రవత్రిక సభ)

అలంకారత్వ విచారము.

ఆంధ్రకవితా విమర్శన గ్రంథ మాలిక

గ్రంథకర్త: కురుమిటి సీతారామయ్యగారు.

ఇందు చట్టానుసారముగా ౧. కావ్యలక్షణము ౨. అలంకారములు ౩. అర్థాలంకారములు దీనికనుబంధముగా వికృతాకృతివత్రికమును గూర్చి విమర్శనను గలదు.

సంపాదకీయ భూమికయందు "ప్రకృతియుగము" "ప్రకృతి కవిత్వము" అను ప్రయోగములు గలవు. వారి కేదో విశేషమున్నట్లు నోయినా యిది లేదనిపించును. "ప్రకృతి కవిత్వము" "భాగీత్యము" అను పదము లేనది యంగీకరించిన ముల కాంధ్రీకరణములై నచును. అట్టిపదములను గూడ తేల్చియుండినచో గ్రంథము పేటపడి యుండును.

"మామూల భూమిని పోషించుట కందు (విమర్శనము) చోటులేదు. అది సుపాద్యమే మతము. వాల్మీకియొద్ద కృష్టి గావలసివో నడద్రోంధముల నిరసనమును సద్ద్రోంధముల బహుళరణమును ఉండి తీరవలయును. పూర్వకవులును లాక్షణికులును చేసిన కుకవిరసనముల యభిప్రాయము నీ గ్రంథసంపాదకు లిందువలన గమనింతురగాక ఆంధ్ర కవిత్వ రాజానందమును గలిగి యున్న కాలమున పండిత మండలియది కెక్కిన గదా కార్యములను బ్రచారము గలిగి డి. ఆచార్యులయొక్క సులభముగా నుదయించు నీకాలమున నెట్టి వ్రాతల కై నడచి బ్రచారమునకు లోపములేదు. ఆశ్రయించు కవితాశైలి యుండిన నెట్టి వ్రాతలకై నడచి ఆదరము గలుగును. ఆచార్యుల పురోగతి గావలెన్న గ్రంథముల జరుపుచున్నందున శుభవశాలము. ఈనవ యుగమునవిమర్శనకు పని యిదియని నా యభిప్రాయము. గ్రంథరచన పరిపాకడము పోవుచున్నది. రచనా సామర్థ్యంశ్యముని పేరుపెట్టి సుప్రచారము వినిధముగ నెల్లయో వ్రాతలు బయలు వెడలిచి. రచనా సామర్థ్యంశ్యము పూర్ణముగ గోరువారు విమర్శనా సామర్థ్యమును విమర్శకులకు పూర్తిగా కదిలిపెట్టవలెను. ఎవరియది కెక్కినట్లు వారు విమర్శించును గూడ సమజసమే. తమకు సామర్థ్యంశ్యము గోరువా రితరుల కట్టి సామర్థ్యంశ్య మిచ్చుటకు సిద్ధపడవలెను. సామర్థ్యంశ్యమును మితిగలదు. రచనా సామర్థ్యంశ్యముగల యుగములందు, కేళి కలందున గూడ కావ్య రచనము కొన్ని నియమములకు లోబడియు యున్నది. అందు కనుకవిమర్శన విమర్శనమును కొన్ని మార్గాలకు లోబడినది. కనుక "నిరంకుశా కరణము" అనిచెప్పి, విమర్శనల కట్టి నిరంకుశత్వము కలదనుట యవ్యాప్తము.

"కేవలం ప్రవాణ్యము విమర్శనా నియమములు మన యాంధ్ర వాఙ్మయమును విమర్శించుటలో బనికరావు కేవల పూర్వ విమర్శనా నియమములు ప్రస్తుతకాలమునకు దగవు. కావున రెండు విధముల నియమములకు సమ్మేళనముచేసి సంప్రదాయములు చెవన. ఉదాహరణముగా సాగింపవలయు" - అం పాదకీయ భూమిక (vi)

ఈ వాక్యములు గ్రంథకర్తగారు చేసి వ్రాసినవి నాకు నోచును. "ఆంధ్రీక వత్రిక విమర్శనా నియమములు" ఒక్కవాదోక్తము కల్పించిందికావు. అది వాచాట మాయమవుచున్నది. అది యాంధ్రీకగ్రంథముల ననుసరించి వ్రాసింది కావు. నెయింట్లు బరీ మహాకవిని వ్రాసిన "విశ్లేషణ విమర్శనా చరిత్ర" (The History of European Criticism) అను గ్రంథమును జూచినయెడల, బాగ్దేశమునకు, బాగ్దేశ దేశములకు, విమర్శన మెట్లు పెరిగినదో, ఎంతవరకు సుప్రచారమునకును నుండినో, యెచట కొత్త వాదములు పోకిరియై నవో, ఏల నట్లుమాధ్యంతరముల నుండినవి యుండవో తేటపడును కేవల పాశ్చాత్యవత్రికము లోకవత్రికము కేవల గీర్వాణాభిప్రాయము లోకవత్రికము విమర్శనల నీపుకొని పోవుచున్నవి యును, వానిని సమ్మేళనముచేసిన సమజసమే మనమును సంఘసంస్కరణమున కొంతవరకు పాశ్చాత్యవత్రికమును, కొంతవరకు హిందూవత్రికమును కలపవలయునను ప్రయత్నమునకుండి. పాశ్చాత్యపాశ్చాత్యవత్రికములకు రమ్యమైన వైధర్యములేనది గ్రంథా స్వేచ్ఛమును జేయుచున్న కొలదిని నా మదికి కట్టుచున్నది. పూర్వలాక్షణికుల విమర్శనావిధుల నీ వాదోపాదించినచో నేనెవరను-పూర్వగ్రంథముల అట్టివిధులను మన్నించియు యున్నది. పూర్వకవుల విధులను మన్నిం

చుటకు యత్నించిరి. వారి గ్రంథములు నావాటి పండితులందుల ననుసరించియే విమర్శించిరి. ఈనాడుకు మనములే చేయరాదో? సంప్రదాయాభిమానులకు సంపాదకులే యిట్లు పోసిన తదితరులమాట జరింపవలె? పూర్వగ్రంథముల విమర్శనమును సంప్రదాయాభిప్రాయముగ నుండవలయును. కాని యంత తో విమర్శనము లాగ నూడదు. పాశ్చాత్యవత్రికములు కేవల మొక్క యాంధ్రగ్రంథములే యుండవలె యుండలేదు. సారవ్యత నొరయవలె దగిన రచనల కెల్లను సామర్థ్యములకు ధర్మముల నుద్దేశించును. అన్ని యుగములకును, అన్ని దేశములకును, అన్ని భాషలకును సరి పడును. అట్టి మార్గములే వాస్తవమున మనము పాశ్చాత్యుల నుండి గ్రహించవలెనది. వారి ననుసరించి యాంధ్రీక గీర్వాణ గ్రంథముల విమర్శించినచో తేలిక యభిప్రాయములు సంప్రదాయ విరుద్ధములు కావరవు. సుప్రచారములును అట్టి ధర్మముల ననుసరించియే యేర్పడియుండును. మనము చేయవలసినది సమ్మేళనము కాదు. సమన్వయము.

కావ్య తత్వమును జన్మించుచో గ్రంథకర్త గారు ముచ్చటించి మతము నంగీకరించిరి. ఇతరు లాక్షణికుల మతములకును వానికి భేదములకు వాసిరి. ఈ మతమును "ఆంగ్ల కవిత్వ లక్షణము"తో బోల్చి బ్రతుక్కించిరి (16-17) ఇచ్చట గ్రంథకర్త గారు జరిపిన చచ్చక పరిమితత్వవోచును తిగిలినదని, నాకు తోచింది. ముచ్చటించి వాక్యము-

శ్లో॥ నిత్యతత్వత నియమరహితం హ్లాదక మయ్యాననన్య పరకం తాత్పర్యవశానాం నిర్మితమాదభిభావతీక శ్లో॥ పే॥ విమర్శనీయమును గ్రంథభాగమున "ప్రస్తుత" విషయము ముచ్చట వాక్యమునకును "ఆంగ్ల కవిత్వ లక్షణము" నకును పోషించుగల సమన్వయము. అది మరచి గ్రంథకర్తలు "కవిత్వము" అనుపదమునకే యాంగ్లపదము సులభమనోసిధాంతము చేసిరి. ఇదియే యప్రస్తుత (Ignoratio Elenchi) వోచును. గ్రంథకర్త జానానాంధ్రీకయాంధ్రీకరణమును (17) మనమును బుద్ధివో చాచివిమర్శించి యుండియున్నది నెంతో సరసమునందెడిది. వానియందలి "Rhythmical language" అను మాటలకే ప్రాధాన్యము గల్గించుట వానిని జెప్పిన విమర్శకు మహాకవియల మతమునకు విరుద్ధము. వానియందలి "emotional" "noblest emotions" అను పదములను వలనదగదు. రసము లేనిచో, గతులు, యతులు, ప్రాసలు, శబ్దములుగలరచన (rhythmical language) రస ప్రయోజనమే లేదని యా వాక్యమును వ్రాసిన మహాకవియల వ్యాపములు చచ్చిన వాటి తెలియకపోవ.

నిశ్చయములుయెంతో? కావ్యములు ముందో? అనిగ్రంథకర్త గారు 18 పేజీలలో చర్చించిన యంశమున భిన్నాభిప్రాయములు జుండుట కవితాశైలి లేదుగాని ఆంధ్రగ్రంథముల కవియనుమాత్రము, "నియమములే ముందు" అనుకీర్తిండు. అనియ మముల సంస్కృత కవులు, పాశ్చాత్యకవులు, కన్నడకవులు ముచ్చించుచు వచ్చిరి. వారి ననుసరించియే తెలుగుకవిత్వము బయలు వెడవడవలె కనేకవిధరచనలు కలవు

"సంస్కృత భాషయందలి కావ్యాంశములన్నియు నేమియు భేదము లేకుండ తెలుగుకవుల గూడ కర్తించును" (P. 19). ఇది విచారణీయము. గీర్వాణ భాషాపాండిత్య వికారము లగు శ్రీమదా కిరాచి రామాయణాచార్యుల వాదమును బ్రహ్మపురాంధ్రీభాషాభివృద్ధి సమాజమున జరిగి ప్రచించిన వ్యాసమున, సంస్కృత లాక్షణికుల నియమముల, వాంధ్రీకపు తెలుగుమీసో దిగ్విద్యకముగ జూపియున్నాడు. గ్రంథకర్తగారి కేవలగ్రంథము తొల్లింటి యాంధ్రీకపులందరు నైకకంఠ్యముగ ముచ్చించిన ట్లగడదు. ముచ్చటించి "కావ్యతత్వ" విషయమున మతభేద ముండి నట్లును, నన్నయ యందరిని మెప్పించి యత్నించినట్లును భారతమున నే నూచుగలను. ఎట్లనెను:-

శ్లో॥ సామంతి గమింతులు ప్రస్తుత కథావివాదము క్లిష్టో నారసిమేలు నా నితరు లక్షర రమ్యత నాదంబరే. I. i. 25.

ఇచ్చట "ఇతరులు" అను పదమునకు "విమర్శనము" అని యర్థమా? సంస్కృత గ్రంథకర్తలు తమ మతమునకు పూర్వకములును భువించుచో "కేలిత్" "అశ్యే" అను పదముల నుపయోగించుట సుప్రసిద్ధము.

తత్వవిచారము చేసినయందెడ గ్రంథములను కొన్నిటిని నేను చూచియుండిని గాని యా గ్రంథముల (గణితకళ, Urbanity) యా యలంకారతత్వ విచారమునకు దగవడ లేదు. గ్రంథకర్తలు ప్రశ్నించుచేసి వాస్తవికతను సాగించి రచనలకు పండియమలేదుగాని ఎవరిచో యొకరిని మనసున ని

కొని వారి వ్రాతలకు బదులుగా నీరచనసాగిందిట్టి గ్రంథము చతువువారికి తోచవలెను. తుప్పచాటుక నుండి తెల్లము నేములు గ్రంథకర్తలకుటి మనానీయులకు తగనివి నారు చేసినతెల్లము దారిబోవువాడై బయలుపడ్చి. ఆంధ్రీకవిమర్శకులలో యధాశక్తి సూచేమున్నవార నేను కలరు. పూర్వకవుల సిద్ధాంతవాదమునకు దిగివును, పూర్వకవుల వ్రాతలకును, ననీనాచార ప్రకాశము, పూర్వకవులు చేయ భలచిన మతము నుపయోగించువాక్యములకు పూర్తిగా పూర్తిగా చూచి భువించిన గును. దూషణమును ప్రతిమానము మీగంధమున గన్నట్లుట విచారముగలవచ్చును. విమర్శనము మనఃపులే. వారిరచనలకు విమర్శించునా? "సామంతి" యత్యావశ్యకము ఏవాక్య మేపందర్భమున, నేనుద్దేశముతో వ్రాసినదే యందుచో గమనింపగదా విమర్శించుమాట! ఒక్కొక్కటా లంకారములంత గాననవయులు కావరలు! ఎవరు ఎక్కడెక్కడ ర్భమున, నేయేచేమ వాక్యములతో జేయుచున్నారో దెలుపక విమర్శకులగుమిగూర్చి యుండు యేమనవచ్చును:- "తత్వ విచారము" న కలుకల కేమి యనకాశము? భూమాభిమానాతిరస్కారములకు విమర్శకులందు తోటులేదని" గదా గ్రంథకర్త సంపాదకుల మతము! ఒకరింద రాంధ్రవిమర్శకులుచేసిన ప్రశంసల విమర్శించి యా 'మలంకార తత్వవిచారము' సంపాదకుల మతమునకు సమ్యక్తమా? కాదని నాబుద్ధికి తోచుచున్నది.

అరవర మున్నచోటుల నలంకారములుండును నయంబ సమని యొగ్గనడ? అర్థాలంకారములకు శబ్దాలంకారములకును ప్రాధాన్యమున భేదములేదని గ్రంథకర్త గారి మతము. అర్థమునకును రసమునకును సుబాధము, శబ్దమునకును రసమునకును గలుగకపోవచ్చును. భావమునకును రసమునకును పోషించి యర్థాలంకారములు గల రచనలు తెలుగునను సంస్కృతమునను లేకపోలేదు అట్లే భావమునకు రసమునకును విభుటనకు కల్పించ గానుగదా? దీనివలన సర్థాలంకారములకు గల యొక్క ప్రాధాన్యము నూడిత మగుచున్నది. ఇట్టి సర్వసేద్యములలో శబ్దాలంకారము తెన్నీ గలవు. అర్థముమాత్ర మంత గానుండదు. రసముయ్యగ్యము. అట్లే అర్థములేక రసము స్ఫురించురచనలు కనబడవు. అట్లు శబ్దాలంకారముల నిరసించుట గాదు. వాని యంశ సరము వానినెన్నది. ఇట్టి తారతమ్య చర్చయే అంగతము. కావ్యవిమర్శనమున సామంతి యరవర మయినా నానమ్మకము. సామంతిలేని విమర్శకులు లొకటి విమర్శకుములు. అవి విమర్శకుములు. కాగూడదని 19వ పేజీ వ్రాసిన యాంధ్ర విమర్శకులమతము. అంతకు పూర్వము సంప్రచారమునరణము గ్రంథరచనమున ముఖ్యము రచనాసామర్థ్యమును నిరసించిరి కీయునది యుద్ధాంధ్రము చేప్పించును ఎవరిచోకి పూర్వకవుల గర్వించుచు భువించుచున్నారని. రచనసంప్రదాయవిరుద్ధముగ నుండియుండుట దీనికి కారణము-మేకస్థియను మహాకవి తననాటకముల సాగ్రాము చేకములతో నేపాగిని యుండిన పైందివి వాదనానా రాగ్రంథములకు కార్పించి యుండురని యొక. యాంధ్రవిమర్శకులు పోసి యుండిరి. సంప్రచారాయానరణమో యని కొట్లాడి ప్రసిద్ధాభిప్రాయముల కొన్ని సుగర్వములు క్రిందట పులికాశుభమున కొకరి నొకరు దూషించుకొనలేదా! అంతమాత్రమున వారిగ్రంథముల విమర్శములు గానంబుమా? అని యొకరికి విమర్శములు. అట్టివిమాత్రము పులికాశుభదని నానమ్మకము. గ్రంథకర్త గారి యభిప్రాయమును ఇది యే. కొన్ని పద్యములు దీని యందలి యలంకారములకు గ్రంథకర్త గారు విమర్శించుచున్నాడు అనీ ప్రయత్నమే గ్రంథమునకు పులికాశుభము చేసినాని విమర్శకుల జ్ఞప్తమునానో నిగ్రంథ మంత కన్న పరమముగ నుండి యుండుట వాదవ్యతిరేకముల కకపి యొక్కదే? అవిమాత్రము విమర్శనకావు కొద్ది కాలములో నంతించిపోవును. విమర్శన యొక గ్రంథంబుగాని యొక మహాకవిపుత్రములందు గాని మనము గ్రహించి తెలుపగలుగు మహాత్మ్యము గ్రంథకర్త గారు చెప్పినట్లు "సుగ్రాహణపారిణక" విమర్శకులకు ముఖ్యము. "తత్వ తెన్నువారు తమతప్పలెరుగరు" అన్న జీవనవాక్యము చేరవాక్యమే గనుక గ్రంథకర్త గారే వ్యాసమున సోదాహరణముగజేసి నయలంకారతత్వవిచారము"ను విమర్శించుచేసి, పోతనామృతనిరసమునే సంగ్రహముగ జర్పించి యాంధ్రీకావ్యమున కుపకృతిజేసి తమ వివాదాన్ని తెల్లమున పట్టముజేసికొనుట గాక యని వాసాగ్రాహ్యము.

వీ రీతీర్థానమున కనుకూలముగ మాట్లాడుచు నిట్ల
నెలవిచ్చిరి:— మనము విషయము తెలియకుండ మాట్లాడు
చున్నాము. దొరతనమువారి యాలోచనల కొన్ని విషయము
లున్నవి. కాని వానినిగురించి మనకేమియు తెలియదు. ప
చాయితీలకు న్యాయధాకారము లిచ్చు విషయమై దొరతన
వారి అభిప్రాయములను మనము తెలిసికొనుట మంచిది. వీని
ప్రత్యేకముగ న్యాయాధికారము సమ్యక్కలననదని నాయ
ప్రాయము. తక్కిన విషయములమూటలుటుండ, దీనివిషయమై
దొరతనము వా రాలోచించినదిమనము వివరముగ తెలిసికొ
నలేను.

కృష్ణ రావు గారు.

పంచాయతీల విషయమై అధికారి విభజన పత్రము చేసిన సీతారావులను మీరు కొంతవరకు విమర్శించి తగాదా పడుచున్న ఉభయపక్షములను కొరకుగాని పంచాయతీల యేర్పాటుచేయు కూడదనియు, శాస్త్రానుసారములను పాండగోరినవారు తమ శాస్త్రవిమర్శనమున దిద్దిపెట్ట మనసలు దగ్గరకు వెళ్లుచున్నారనియు చెప్పిరి.

సర్ మాకోల్లు న్యాయాధ్యక్షులు.

ఇంతవరకు చర్చ జరిగిన తరువాత సర్ మాకోల్లు న్యాయాధ్యక్షులు దొరతనమువారి యభిప్రాయములను తెలియపరచిరి. కొద్దికొద్ది కేసులను విచారించుటకు పంచాయతీలను పెట్టువలయునని మేము శ్రమించితిమి కాని ఒక విధమున ఉండవు. విలేజ్ కోర్టు అట్లు ప్రకారము యేర్పాటు చేయు పంచాయతీలకు అధికారములులేవు. వీనికి, వానికి చాలభేదములుండును. తెలంగాణ కోర్టు ఎట్లు పనిచేయుచున్నదో, ఇవికూడ అట్లే పనిచేయవలయునని మేమునుకొనుచున్నాము. దీనికి ఇండియా దొరతనమువారు అట్లే పనిచేసినందున మేము ఒకవిధమున తయారయినాము. ఎంతసార్లును సంబంధించిన కర్మవహించునను, ఉభయపక్షములను ఒప్పకొనిన యెడల, అర్హులవారమును పరిష్కరించే అధికారముకూడ పంచాయతీలకు ఇయ్యబడినది. ఈయధికారముల నిచ్చుచున్నామని చెప్పి గ్రామమునను అధికారియను తీసికొనవలయునని లేదు. గ్రామముననుబలన చాలభేదములు కలుగుచున్నవి. గతసంవత్సరములో ౧౦౨,౦౦౦ కేసులు విలేజ్ కోర్టులవలన విచారించబడినవి. మనసబుదగ్గర వ్యాజ్యముదాఖలుచేసిన యెడల కేసు త్వరగా పరిష్కరింపవలయును. అందువలన కొందరు పంచాయతీలదగ్గర దాఖలుచేయుటకు తమకేసులను విలేజ్ మనసబుదగ్గరనే దాఖలుచేసికొనిరి. గ్రామముననుబలన క్రిమినలు అధికారములు చాలతక్కువ కొద్దిపాటికేనేలే యీతనివద్దకు వచ్చును. నూటికి ౯౦ వంతున ముద్దాయికి అనుకూలముగ తీర్పు చెప్పదురు. గ్రామముననుబలమున అధికారములను పంచాయతీలకు మార్చినయెడల కేసులు తగిలవును. ఇంతేకాదు. దావాలలో గ్రామవాసులు పడుకొన్నప్పుడు, ధనవ్యయము చాల మట్టుకు తగ్గును. పిల్లలంతవరకు ప్రతిగ్రామమునందును ఒక్కొక్క పంచాయతీని నియమించి నుద్దేశించి నాము. పంచాయతీల ప్రత్యేక శాస్త్రవిచారణాధికారమును గురించిన విషయము చాల చిక్కైనది. వీరివిశిష్టతలనుబట్టి ఇది అంతగా ప్రతిబంధముగ లేదు. ఇది బాగుగనే పనిజరుగుచున్నది. ప్రత్యేక శాస్త్రోత్తర్య మియ్యకుండగనే ఇది పనిచేయుచున్నది. అట్టి సందర్భములో విలక్షణతలకుండు అన్నిటికీ ప్రత్యేక శాస్త్రోత్తర్య మిచ్చుట అంతశ్రేయస్కరము కాదు-అదసరమున్న ప్రభుత్వ ప్రత్యేక శాస్త్రోత్తర్యము నిచ్చుచునే నుండును. పంచాయతీల నిర్విఘ్నముగ పనిచేయునని మార్గదర్శకము. చిత్తుబట్ల తయారై వచ్చును సభ్యులకు తెలియజేయుటను. అప్పుడు దానిలోని లోపాలలోపములను గురించి మీరు చర్చింపవచ్చును. కాట్టి సభ్యులు తమ తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనుట గాక యిది ప్రాప్తమగుచు చెప్పిరి.

వి. శ్రీనివాస శాస్త్రి గారు

ఇటువంటి తీర్మానమునే తాము ప్రతిపాదించుచు మని నోటినుచేసితిమనియు, చాల గ్రామములలో వివిధపంచాయతీలకు తగినవారుండరనియు, మాయము పంచాయతీలను చేరుగను, శాస్త్రాధికారులతో కొన్ని పంచాయతీలను నియమించుట బాగుండునా లేదా యను విషయమును యోచించవలయుననియు, మాయము పంచాయతీలే ప్రజల కిష్టముగ నుండునని తమ యభిప్రాయమును మీరు చెప్పిరి.

సర్ మాకోల్లు న్యాయాధ్యక్షులు.

వీరిట్లు సామాధానము చెప్పిరి:-ప్రస్తుతము పంచాయతీలలో నట్టిభేదములను ఏర్పరచుట కాని అవసరమైనప్పుడును, వీలైనప్పుడును శాస్త్రాధికారి పంచాయతీలను ఏర్పరచుచును- శాస్త్రవిచారణాధికారియను, కార్యనిర్వహణాధికారియను చేరితనవలెనది ఇటీవల నుండియు! చెప్పయిందగా, నీరెండు అధికారులను కలిపి ఒకరికి కర్మలసేవనది ఒకసభ్యులనుచెప్పట చాలచింతగా నున్నది.

కేశవపిళ్ల గారు.

ప్రూ అట్లుగాను చెప్పినదానికి మీరు వందనము లిచ్చించి పంచాయతీ సభ్యులను ఎక్కువగా అధికారమును ప్రజల కిచ్చెదరా యని, ప్రశ్నించిరి. ఈ విషయ మింకను నిర్ధారణ కావలెనని ప్రూఅట్లుగాను చెప్పిరి. మీరు నిష్కలమైన భావముతో చెప్పితిరా యని కేశవపిళ్ల గారనగా, అవునని ప్రూఅట్లుగాను చెప్పిరి.

తరువాత శ్రీ గారు తమ తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి.

పంచాయతీల గురించిన యభిప్రాయము.

అనంబిలు శ్రీనివాసశాస్త్రి గారి తీర్మానమును బలపరచిరి:-

“అధికారి విభజన సభవారు చేసిన సీతారావులమీద మనసంచాయతీల సేవలను విషయమున, ఉత్తమ శాస్త్రములను, రివిన్యూబోర్డు మొదలుపెట్టబడినట్లు మొదలగు వారందరితోను సలహాచేసినగా వచ్చిన యభిప్రాయములను ప్రకటించుటకు సభవారు కోరుచున్నారు.

ఈసందర్భమున వీరిట్లు నెలవిచ్చిరి:-ఇది చాలముఖ్య విషయము. ఈవిషయమై పత్తబుచ్చిన యభిప్రాయములను ఎందుకు ప్రకటింపలేదో తెలియదు. వారి యభిప్రాయములను రహస్యముగ నుంచుకొనడము. ఉద్యోగులు తమ యభిప్రాయములను ప్రకటించుటకు వీలులేనట్లు చేరిపెయ్యండి నమెడల అట్లు చేయకూడదనియు, వారిఅభిప్రాయముల ప్రకటించుటకు బాగ్యుత్తర్యో విహేతులను ఉపయోగపరిచినది యని వారిని హెచ్చరింప వలెను.

కేశవపిళ్ల గారు

కేశవపిళ్ల గారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

కూర్మయ్య గారు

దొరతనమువారెంతయు అధికారలిచ్చిన యభిప్రాయములను ప్రకటింపలేదో శాస్త్రు గారు వివరించిరి. అప్పుడేయును టకు కొంతసార్లును భిన్న అభిప్రాయము వేసికొని గుర్తులునుంచవలసిన విషయములందులేవు. సభ్యులు కోరినయెడల అధికారుల అభిప్రాయ సంగ్రహములను ప్రకటింపవలెను.

రామచంద్రరావు గారు.

భిన్న విషయమై యోచించితిమి ఒకప్పుడు అంతయభ్యుదయిగాని సంగతులనుబట్టి ప్రకటింపుచున్నాను. అటువంటిదానికి భిన్న చేయుచుండగా, పంచాయతీల వంటివి యభ్యుదయములలో అభిప్రాయభేదములున్నప్పుడు అధికారులచే అభిప్రాయములను ప్రకటించుట దొరతనమువారూ కొన్నారు. ఏదైతే అధికారులు తమయభిప్రాయములను తెలిపిరి తెలిసికొనలేదు. అధికారుల యభిప్రాయములను ప్రకటించినవో వారిమీద పరువుపట్టు దాముచేయరు.

తెక్కన సభ్యులు.

శ్రీ గారు సామాన్యముగా, సరసింహాచార్యులు రామ అయ్యంగారు మున్నగువారు పంచాయతీల విషయమై అభిప్రాయములను ప్రకటింపలేనని మాట్లాడి, తీర్మానమును బలపరచిరి. నాయకు గారు.

మేము లేకుండ అధికారుల తీర్మానమును ప్రయోగపరచుచునని వీరిని.

శ్రీనివాస శాస్త్రి గారు.

శాస్త్రు గారు చెప్పినదానికి తాము వందనము లాచరింపుచున్నామనియు దీని విషయమై సంభోధించిన అధికారుల అభిప్రాయములను తెలిసికొనవలయుననియు, మీని ప్రకటింపించియెడల, ఎక్కువతెలియని చాలసంగతులు బయటపడుననియు, శాస్త్రి గారు నెలవిచ్చిరి.

శాస్త్రు గారు

వీరిట్లు చెప్పిరి:- గ్రామములు తమతమలావికావలయునని చెప్పినప్పుడు, వీరి సంబంధించి సంతకము అభిప్రాయములను సంగ్రహము ప్రకటించుడము. కలెక్టరులు చెప్పినసంగతులను సభ్యులంతయు తెలిసికొనవలసివో నాకు తోచుటలేదు. అధికారుల యభిప్రాయ సంగ్రహములనుకూడా వీలైన యెడల ప్రకటింపుచును.

తరువాత తీర్మానము ఉపసంహరించుకొనబడినది.

విచ్చిక పంచాయతీలు.

అనంబిలు శ్రీనివాసశాస్త్రి గారికింది తీర్మానమును తెలిపించిరి:-

ఇటీవల పంచాయతీలను గురించి దొరతనమువారు జాగ్రత్త చేసిన ఉత్తరువు ననుసరించి, విచ్చికపద్ధతుల ప్రకారము పంచాయతీలను యేర్పాటుచేయక ఒక శాసనము ననుసరించి సాపేక్షపరచునని సభవారిని కోరుచున్నాను.

ఈ సందర్భమున వీరి ఇప్పుడు ఆగించిన పద్ధతి ప్రకారము పంచాయతీల పెట్టియెడల అవి యంతరాయము పనిచేయుననియు అంతభయముండియు ఇవి నిచ్చుయోజనముగ నుండగలవనియు, అట్టిపంచాయతీల సభ్యుల యభిప్రాయము సారముగ నుండవలయు చెప్పిరి.

కేశ. ఆర్. వి. కృష్ణరావు గారు.

ఏదోఒక శాసనమునుసరించి, వీరిని సాపేక్షించినగాని, తగినంత బాధ్యతయుండదనియు, అందుచేత అవి బాత్రిక పనిచేయబలనియు మీరు తీర్మానమును బలపరచుచు నెలవిచ్చిరి

శివస్వామి అయ్యంగారు.

దొరతనమువారి పక్షమున వీరిట్లు తెలియజేసిరి:- గ్రామములలో తగిన పంచాయతీలను దొరతనములే లేదో సందేహము విచ్చికపద్ధతికాదు మేర్పాటుచేయుచున్న పంచాయతీలెట్లు పనిచేయునోయది సభ్యులు వానిలో లోపములను తెలుపుటకు కోరుచున్నాను. ఏదోసేరవిధానము ప్రకారము చేయవలయునోలేక ఇప్పటిపద్ధతులచే గాఢమునకపోలేననిని తగినంత మార్పుకొనును. సభ్యులందరకు విచ్చిక పంచాయతీలు కనిపించునని తెలిపవలెనను పనున్నది. విచ్చికపద్ధతులమీద నెలూరుబట్టగా నీటిసాగుబడికి సంబంధించి యేర్పరచుకొనిన పంచాయతీలు జరుపుదగ్గర సాగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఇతర సభ్యులు.

అనంబిలు సరసింహాచార్యులు, రామ అయ్యంగారు, రామచంద్రరావుగారు, ముచ్చటించి తరువాత, శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు సమాధానమిచ్చిరి. సభ్యుల అనుమతికి వచ్చినప్పుడు తీర్మానము ఓడిపోయినది.

పంచాయతీ వైర్పములు.

శ్రీనివాసశాస్త్రి గారిట్లు మరియొక తీర్మానమునువహించిరి:-

గ్రామ పంచాయతీలను గ్రామాధికారియే యధావిధిగ వైర్పము అధికారమునకు నియోగింపబడుటకుండు సభ్యులందరు కూడి తదధికారమునకు తమిళా కొకరిని ఎన్నుకొనవచ్చును పంచాయతీల కియ్యవలసినదని సభవారు కోరుచున్నారు.

మనసలు అధికారముండుటచే అతనికి చేర్పను పదవి ఇయ్యకూడదని చెప్పుచుంటిరి కాని అతనికి సభ్యులపదవి ఇచ్చుటకు తమ కర్తవ్యతరము లేదనియు, మనసలు వైర్పముపదవి ఇచ్చినట్లుయిన అధికారప్రాబల్యముయొక్కరక నుండుననియు మీరు తీర్మానము నుపహరింపుచు చెప్పిరి.

కేశ. ఆర్. వి. కృష్ణరావు గారు.

వీరాతీర్మానమున బలపరచుచు చాలమట్టుకు గ్రామముననుబలన నుండవలయు, అందుచేత వారికి వైర్పముపదవి ఇయ్యకూడదనియు, మనసలునుండి ప్రజలకు పూర్వమున్నంత విశ్వాసము ఇవ్వకులేదని యుచెప్పిరి.

శ్రీ గారు.

ప్రజలు ఎక్కువగా పద్ధతియే సర్వత్రా బాగుండునని చెప్పుచు మీరు కొంత సవరణను తీసికొనవచ్చిరి.

ఎస్. కృష్ణరావు గారు.

మీరు శ్రీ గారి సవరణకు బలపరిచి, యధాలాభముగ గ్రామములను వైర్పమును ఎక్కువగావలనచాలచిట్కలు వచ్చి లేనిగాని కలతలు బయటపడునని చెప్పిరి.

శ్రీనివాస శాస్త్రి గారు

మీరు సవరణకు అంగీకరించిరి.

సరసింహారాజు గారు

గ్రామముననుబలన గ్రామములను పూర్వమునుండియు విశ్వాసమున్నదని చెప్పి మీరు ఇతర సభ్యులతో చేకరించక వానికి వైర్పము పదవి ఇయ్యకుండుటకు కారణము లేదనిరి.

శివస్వామి అయ్యంగారు దొరతనమువారి పక్షమున మీరు సవరణ చేసిన విధమున తీర్మానము సంగీకరించిరి.

ఇంతటితో సభ ముగిసినది.

బాలికలకు విద్య.

గౌ. కేశ. ఆర్. వి. కృష్ణరావు గారి క్రిందితీర్మానమును ప్రకటించిరి:-

“మన రాజధానిలో జరుపుచున్న బాలికల విద్యా పద్ధతులను బాగుపరచుటకు, వారి కిప్పటికంటె నెక్కువదన కాశములను కలుగజేయుటకు, ఎరిమొంటి కుండకీ తరతులయొక్క కరనీయ గ్రంథపట్టికను వితర్కించి తగిన సంస్కరణములనందు బొందుపరచుటకును అధికార అధికారములను విచారణ సుఖమున నేర్పరచుటకు ఈసభవారు కోరుచున్నారు.”

ఈ తీర్మానమును గురించి మాట్లాడుచు గౌ. కృష్ణరావు గారు బాలికలవిషయమై గర్భమొంటునా రిదనలో ప్రయోగించినవిధములని వాక్యములను వాదించిరి. ౧౮౯౭ సంవత్సరములో గర్భమొంటునా బాలికలకు విద్యకొనగా అదసరము మనజేశముం దెంతమట్టుకు కలదో యొప్పిగొనినారు. వీరట్లు మొన్నను 1913 వ సంవత్సరములో విద్యా విషయమున ప్రకటించిన ముఖ్య బాలికావిద్యావిధాన మింకను స్థిరపరచబడి యున్నదని ప్రాసి నారు. ఈమధ్య కాలములో వీరివారు ప్రయత్నములను జేయబడకుండుట కోరవలయును. ఇతర రాష్ట్రములలోకంటె నిచట ఘోషాపద్ధతి యుండిన నున్నది. దానిని బట్టియే బాలికా విద్యకు నిచట అదసర మధికముగా నున్నది. ఇచ్చటి యదసర

కేవల సభ్యులను విద్యాస్నాతకులను మాత్రము పెట్టి
పీఠిక దక్షిణమును కైస్తవకావ్యాగ్యములు విద్యా
యు అభివృద్ధి కైస్తవమున కేకలు వేసి: ఇహమా
ను బహుమతిగా నుండెను. మేవలమీద నిలుచిన గుట
జాముమనకు కొందరు, ఈల వేరువారి కొందరు,
హిస్స హిస్సముగా అయ్యెనువారి కొందరు కాన్యకేవల
సభ్యులను స్నాతకులై కైస్తవము లెగరవేయు నా
కొందరు బహు ఉల్లాసుగా నుండెను. కొందరు ప్రిడరు కవు
లను చంక తెచ్చుకొని బోధించువగా మీరొక విద్యాస్నాత
కులనుకొని వారిని నాది నూవ ఈకుట్టినా యీక కేకలు
వేయవారభించెను కొందరు స్నాతకుల భయపడి ఆనాన
రాతేను. ఇట్లేకావ్యాగ్యము ప్రతిసంస్కరమును జరుగుచుండు
వారును.

విద్యుదానుక్రమణిక.

గ్రంథవిమర్శములు	2
చెన్నపురి శాసనము	8-4
చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము	5
ప్రభావనాస్యము	
ఉపదేశోపన్యాసము	6
విద్యుత్ స్థాపకవాక్యము	7
విద్యోహ మహాసంగ్రహము	
విదేశీయవాక్యము	8-9
శృతాంతములు	10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు	11-12-13
అక్షరము కట్టకము, కృతాంతములు	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 26 వ తేది

శుక్రవారము

ఉపదేశోపన్యాసము

మన విశ్వవిద్యాలయమున ఇతర విశ్వవిద్యాలయములందువలెనే సంవత్సరము సంవత్సరమును అన్ని విద్యాశాఖలలోను కట్ట పరీక్షలలో తేరిన వారిని మెక్క-వోట తేర్చి యుత్తీర్ణపూర్వకముగా పట్టాల నిచ్చుకద్దతి జరుగుచువచ్చుచున్నది. ఆసంవత్సరమున రాష్ట్రములోని యనుభవ వంతులలో కొక్కరు విద్యాధిక్షితులుండి తాకికస్థితిలోనికి మారవలసియుండు స్నాతకులకు ప్రపంచజీవితమున నారు మెలగవలసిన విధానమును గురించి యుపదేశ మొనర్చుచు నుపన్యసింతుట యాచారముయ్యున్నది. అట్టి యాచారము ననుసరించి నిన్నటి దినము సాయంకాలము 1914-15 వ సంవత్సరపు స్నాతకులకు పట్టాలిచ్చునమయమున నా సర్ హోల్డర్లు స్టూ ఆర్టు గారు ఉపదేశోపన్యాసమును చేసిరి. ఆరంభమున మన విశ్వవిద్యాలయపు జరిత్రను కొద్దిగా సీచ్చువారైరి. 1851 వ సంవత్సరమున విశ్వవిద్యాలయమునకు జొదలిన విద్యాలయములు కిరి యుండెను. నేను ఏబది యున్నవి. నాడు విద్యార్థులు 2000 ఉండిరి. నేను 10,750 గురున్నారు. అసగా ముప్పది నాలుగు సంవత్సరములలో పదునాలుగు విద్యాలయములు క్రొత్తవి ఏర్పడినవి. అప్పటికింటి మూడింటి నొక్కవంతు ఎక్కువగా విద్యాలయములు పెరిగినవి. విద్యార్థుల సంఖ్య యెక్కువయ్యెను. విద్యాలయములు నాటికిని నేటికిని సొంతో విస్తారతరము లొసర్పబడినవని యంగీకరించినను మూడింటి నొకవంతుకెక్కువ యెక్కువ యను విచారము చేయువానికి విద్యాలయములెంత తక్కువ గానుండునవియు సర్థముకాక పోదు. ప్రతి సంవత్సరమును కళాశాలలలో తావులేక నిలిచిపోవు విద్యార్థులెందరో యున్నారని మంచి కళాశాల లింకను నీ రాజధానిలో నెన్ని యేర్పడ వలసియున్నవో తెలిసికొన వచ్చును. ఇంత యవసర ముండియును గూడ ప్రభుత్వము నారును ప్రజలను తిగినపని బూనకుండుట యీ దేశమున ప్రజాహిత జీవన సాధనము లెంత యలసతతో నాగింపబడు చూడునదియు తెల్ల మగుచున్నది. మన విశ్వవిద్యాలయమునకు దానరూపముగా నొసంగబడినద్రవ్యమును బహుస్వల్ప మని

సర్ హోల్డర్లుగారు విశదపరచినారు. 2½-లక్షలు అయివదిగురచే నొసంగబడినదట! ఆయా బహుమానము లిచ్చుటకు గ్రంథములు కొనుటకే దీనిపైని వచ్చు నాదాయము చాలియుండుట కష్టముగా నున్నదట! ఇటీవల విశ్వవిద్యాలయ విస్తరణ కార్యముల కిది కొంతధనమును కొందరు ప్రత్యేకించి ఇయ్య నారంభించినారట. ఇదియు సంత విశేష మొత్తములుగా వచ్చుచున్నదని చెప్పుటకు ఏలులేదు. నా రామారాయణిగారు ఆంధ్రములో ప్రకృతిశాస్త్రవాద్యముభివృద్ధికి పదివేలలిచ్చినారు. శ్రీనివాసయ్యగారు వారు అర్థశాస్త్ర విజ్ఞానాభివృద్ధికి గాకతే పేరిట పదివేలలిచ్చినారు. ఇతర విశ్వవిద్యాలయములకు సీదేశములోనే లక్షల కొలది విరాళము లొసగినవారిని మన మెరుగుము. సాశ్వాత్యదేశములలో కదిలక్షలే లక్షగాని లక్షగూడ నొకలక్షలోనిది గాదు. మన దేశమున నిట్టిపద్ధతి ఇంకను వెప్పుడు వచ్చుచో చూడవలసి యున్నది. ఒకవేళకాలము మారి మన కెక్కువ విశ్వవిద్యాలయము లేర్పడి అవి సర్ హోల్డర్లుగారే సూచించిన రీతిని అభివృద్ధి మార్గములను బట్టునప్పటికి దేశమున నుత్సాహము కల్గిన కలుగవచ్చునేమో. కర్ణును ప్రభువు నాటినుండి మన విశ్వవిద్యాలయము అభివృద్ధి మార్గము పట్టినను ఇంకను నెంతో మార్పు కలిగిననే కాని లాభము లేదని సర్ హోల్డర్లు స్టూ ఆర్టుగారి యుపన్యాసము సూచించుచున్నది. మనకు గల విశ్వవిద్యాలయాదర్శమే మారవలెనట! అక్కుభార్డు కేంబ్రిడ్జిపద్ధతి నేటివరకును మనకు దాకరించి విద్యకును జీవితమునకును సుబంధము లేకుండ చేసియున్నది. విద్యావంతులగు నవివేకు లీపద్ధతినలన సిద్ధులగుచున్నారు. సర్ హోల్డర్లు స్టూ ఆర్టుగారు ఆ ప్రాతే విశ్వవిద్యాలయములకు చెందిన పాండితీ వాతావరణములోగూడ నేటి విశ్వవిద్యాలయముల జీవితము సమ్మేళన మొనర్చినను గాని మన కాదర్శ మేర్పడదని వాక్రుచ్చుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయము తన సీదన విద్యనేర్చిన వానికి జీవితమంతయు వికాసము నిచ్చుచు రాష్ట్రమునందు విజ్ఞాన వ్యాపనము కు తోడ్పడచు పనిచేయవలెనని యభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇట్టి ఫలమునకు విశ్వవిద్యాలయ సంస్కారములకు విశ్వవిద్యాలయసంఖ్య అభివృద్ధి యగుటయు బోధనాభాషలు దేశభాష లగుటయు నత్యవసరమని వీరు స్పష్టముగా తెలియజేయుట మిక్కిలి శుభావహము. ఐదుకోట్లరూపకాకవిశ్వవిద్యాలయము ఎంతోకాలము చాలియుండదట. తామును శ్రీనివాస రామయ్యగారు వారును చిన్నతనమున నొక విశ్వవిద్యాలయము గోదావరి తీరమున రాజమహేంద్ర వరమునను మరియొక విశ్వవిద్యాలయము కావేరీతీరమున కుంబకోణమునను స్థాపింపవలయునని తర్కించు కొనుచుండిరట. మద్రాసు పనికిరాదనియే యాలోచించుచుండిరట! ఇకమద్రాసు పోదట గాని దానికి ఉత్తరమునను దక్షిణమునను అచిరకాలముననే విశ్వవిద్యాలయము లేకున్న తామబ్బురపడవలసియే యుండురట! పడమటితీరమునను నొకవిశ్వవిద్యాలయము తలయెత్త వచ్చునట. ఈమూటితోడం గూడ మై సూ రుం జేర్చినచో

నాలుగు దక్షిణ ఇండియా భాషలకును నాల్గు విశ్వవిద్యాలయము లగుచుండుట స్పష్టము. విశ్వవిద్యాలయములకు దేశభాష యాధారముకావలెననియే సర్ హోల్డర్లుగారియభిప్రాయ ముటకు సందేహములేదు. రెండుకోట్లరూపకలక్షల తెలుగు వాడును కోటి ఎరుబదిలక్షల యరవలును ప్రాథమిక విషయములలో తప్ప మొదటియొక కడవరకు నాంగ్లభాషలో విద్య నభ్యసించుట సర్ హోల్డర్లుగారికి మిక్కిలి కష్టముగా గన్పించుచున్నది. వారి యభిప్రాయమున నిదియంతయు బలాత్కార శివపూజగా లోచుచున్నది. ఆంగ్లభాషకు సీదేశమున ప్రాముఖ్య ముండవలసి యున్నను ఉత్తర విజ్ఞానమంతయు నాంగ్లమున చెప్పుటచే విజ్ఞాన వ్యాపనమునకు ప్రబలాటంకము కలుగక తప్పదనియు విద్యార్థులక్షియు కాలమును వృధాకాక మానదనియు సర్ హోల్డర్లు స్టూ ఆర్టుగారు ఏమాత్రమును సందేహములేక నుడివినందులకు దేశమంతయు వారికి కృతజ్ఞతాబద్ధమున దని మేము ప్రత్యేకించి వ్రాయ నవసరము లేదు. దేశమంతయును నిన్నటిదినమును విద్యావిషయమున నుడినముగా గడించు ననుటకు సౌకర్యము కావరాదు. సర్ హోల్డర్లుగారు తాము చెప్పిన వాక్యములను కార్యరూపమున నిమిటకు తమ స్థానముచుండి సాయపడుదురేని మన మొత్తో త్వరగా బాగుపడగలము. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు బంగారు శిఖరములనుండి విజ్ఞాన భానుకిరణములు తేలొవంతములయి ప్రతిఫలితము లగుటను జూచి యాంధ్రదేశ మానందించునుహూర్త మొ శోధూరమున నుండబోదు. సర్ హోల్డర్లుగారు స్నాతకులకు ఏవృత్తినవలంబించవలెనను ప్రశ్న పొడగట్టకల దనియు ఆవిషయమున తీర్మానమునకు వచ్చునప్పుడు తమ తమ యభిరుచు నాలోచింపవలసినదే కాని ద్రవ్యాధికములమాయకు చిక్క గూడ దనియు గట్టిగా హెచ్చరించిరి. పేర్లయో గాయ మున్నంతనే సౌఖ్యము సమకూరదట. ఎవ్వడు ద్రవ్యాధిక్షణమును జీవితపు ధరమార్గము నొనర్చుకొను చున్నాడో వాడు జీవితపు సౌందర్యములో సర్థమును గోల్పోయిన వాడగుచున్నాడట! ఇంతవరకు సర్ హోల్డర్లు స్టూ ఆర్టుగారు చక్క గనే చెప్పిరి. వృత్తులకు విమర్శించుచు మట్టుకు వీరు ఒక్కపోలీను శాఖను ప్రత్యేకించి యెంతో దూరము శాఖా పక్షమున నుపన్యసింది యితర వృత్తులను తడవకయే మాని వేయుట యాచిత్యభాగ మని చెప్పితిరవలసియున్నది. విద్యావంతులు ఆశాఖకు చేరవలసినదే. దానిని బాగుపరచ వలసినదే. తమ సుగుణములచే నివృణ్ణా శాఖయెడల ప్రజలకు గల యవిశ్వాసము నపనయించ వలసినదే. విశ్వవిద్యాలయోపదేశమున నితర వృత్తులలో సమావముగా దీనిని జేర్చొనవలసినచో జేర్చొనవలసినదే. కాని సర్ హోల్డర్లుగారు దీనినే విశేషతముగాజెప్పుట వీరు పోలీను శాఖాధికారిగా నుండిన విశేష పరిస్థితి ఫల మని చదువరులు తలంచుటకు నవకాశమును కల్పించుచున్నది. స్నాతకులు విషయములు తమకు తామే విమర్శించుకొను నభ్యాసము గడించు కొనవలసినదని వీరుచేసినబోధ మిక్కిలి ప్రశంసనీయము. వీరుపన్యాస మునుపసంహరించుటయు తమ రీతినేయొనర్చినారు. యుద్ధము మరలో కలుగజేసిన

యొక్కమును యుద్ధమైన తరువాతను ననుభవించుటకు మనము సిద్ధపడవలె ననియు ప్రాతగాధలను శ్రద్ధతో పఠము లెంచుట మానుకొనవలయు ననియు జాతిగర్వములను వదలి వేరువలె ననియు ప్రబోధించినారు. ఆంగ్లలపై వికేసులకు హైదరాబాద్ కలును హైదరాబాద్ పై వికేసులకు ఆంగ్ల ప్రతికలును ప్రాముఖ్యము నిర్దుష్ట ప్రవర్తించుకాలమును మనము ఖరస్సరము సంపాదించిర లాభములపై దృష్టి యుంచి ఖరస్సరగోపములను దోషములను మరచిపోవు సుకమును రాగల వని యెరుగుచూచుచున్నారు. ఇట్టి హాహాళియు కలుగు గాక యని మేమును సర్ హాలోగ్లుగారితో కలసి సర్వవిచూచుక శక్తిని ప్రాప్తించు చున్నాము. పరిపాలకులు శక్తినికాకరములు కలవారుకావున సర్ హాలోగ్లుగారివలె మార్గదర్శకు లయినచో నామహాఫల మెంతోదూరమున నుండ జాలదనియు విశ్వసించు చున్నాము.

అధికార సభ్యులు.

బందరు నగరపాలక సంఘపు 1914-15 వ సంవత్సరపు రిపోర్టులో మొకచిత్రమును మొఱకానవచ్చుచున్నది. అది ప్రజలమొఱగాదు. ప్రజాప్రతినిధులమొఱగాదు. కలెక్టరుగారి మొఱ. అధికారసభ్యులు సామాన్యముగా పరిగట్టన మొఱపువారు. అట్టి వారు నగరపాలకసంఘమున సభ్యులుగానున్నారు. సభలు జరగునప్పుడు వీరు పరుగెత్తివచ్చుటకు వీరికి వీల్లుండ వచ్చును, లేక పోవచ్చును. కావున సభల కనేకములకు వీరువచ్చుట సంభవింపదు. అధికారసభ్యులు సక్రమముగా రాలేదను నవవాదమొకటి అందువలన తప్పదు. కాబట్టి కలెక్టరుగారు మొదటనే జాగ్రత్తపడి ఉన్న సంగతి ప్రాసి కొనివారు. ప్రభుత్వమువారికిరితిని కలెక్టరుగారు వ్రాసినారని మాత్రము తెలియజేయుచున్నారు. ఇతరసభ్యులలోను నీ పరిస్థితి లేకపోలేదు. అధికార సభ్యులు సభలకు హాజరగుట తగ్గినదని యెన్నియో రిపోర్టులో చదుననగును. ఇందులో నసహజమేమియును లేదు. కాని ఈస్థితికి ప్రతీకార మేమి యనుటకు కలెక్టరులు గాని ప్రభుత్వము వారు గాని యాలోచింపకుండుట యసహజమని మాకుదోచుచున్నది. హాజరుకాజాలని వారినిసభ్యులనొనర్చుట మానుకొనిన నేమివచ్చును. నగరపాలకసంఘమున కత్యవసరముగా సలహా లియ్య వలసిన వైద్యాధికారి మొదలగు నొకకొందరు స్వల్ప సంఖ్యాకులు మాత్రము అవసరమయినప్పుడు హాజరు కావచ్చును. తక్కినవారందరు అసభికారులే యుండవచ్చును. ఈమాలము స్వాతంత్ర్యము ఫానికస్వపరిపాలనలో ప్రజల కిచ్చుటకు నింకను సమయము రాలేదని ప్రభుత్వాధికారులు వెనుదీయుచుండుట విచారకము.

గోదావరి జిల్లాసంఘము.

కాలై ఆగస్టు నెలవెంట నెలలతాలాకు వై సంఘమువారి కార్యసంగ్రహము నిన్నటిప్రతికలో ప్రచురించితిమి. ఇందు రెండుమా దంశములు విమర్శవార్తలుగా దోచుచున్నవి. గోదావరిజిల్లాకు చెందిన అధికారప్రతికనకులకు తెనుగు తగ్గుమాటనగుడ ప్రచురింపించుట సంఘమువారి ప్రజాభిలాషను తెలియపరచుచున్నది. ఇటీవల సర్ స్వ్యా ఆర్టుగారి పర్యటన సందర్భమున సంఘమువాద చేసిన ప్రయత్నములు ప్రశంసనీయములు. తొని అని సభలములు కాలేదని వినుటకు చింతించుచున్నాము. నీటిరసతి యేర్పాటుల విషయమై రయితులు అధికారితో ఖుద్దన ముట్లాడుట యభయలకును శ్రేయస్కరమగునని యెంచి ఈ సంఘమువారు

అలమూరు బాళ్లలేవు, జగన్నాథగిరి, తెల్ల, లాకేశ్వరంగ్రామ ములమొద్ద పెక్కంగ్రామ రయితులను సహజోపదేశింపట. కాని వీరు దొరవారిలో కొక్కమాటయైన చెప్పకొనట కనకాశము దొరకలేదట. ఇట్లు తటస్థిమటను కారణ మిట్టిదని స్పష్టముగ చెప్పకపోయినందున ఊహా కవచమునున్నది. తమకు దొరవారి ఉద్దేశించి మాటాడవలయునని తలంపు కలదని సంఘమువారు దొరవారికి సకాలమున తెలియపరపలేక పోయి యుండవలయును. లేదా, దొరవారు అవసరముగా తొందరపడి ప్రజాభిప్రాయమును వివరుండగనే వెల్లడియు యుండవలయును. ఎటులైనను, రైతులకు నెంతయో హెచ్చరికచేసి యిసుమలకుగాటి గట్టెట్టుటకు సంఘము వచ్చినది వాస్తవమని తీసికొనివచ్చి తుదకు వారిని వృధాగావేలి పొమ్మనిచెప్పుటకు తప్పదు గామున పరిశీలనసంఘము వారు చాల చిన్నిబుయ్యకొని యుండును. అధికారమువలన నికమును ఇట్టివిధములపాలుకావడంలేదని భాగ్యతీసికొని సంఘమువారు కట్టుకట్టుముగ పరిచేవనలయును. నీలవారము, భద్రాచలము, కోటిపల్లి శ్రేణిముగ, "లింగి"ముగిమిటి" గారికి కప్పింపగోరి, వీరుగావించి ప్రయత్నము విఫలములగుటచూడ పరిశీలింపి, అందునకు గల కారణముల నెరిసి, లోపము తమదైవియు అధికారలదైవియు వివర్ణించి ప్రజోపకారార్థము కార్యసంగ్రహ పట్టికయందు ఉదహరించుట ముక్తము. ఈసలహాను సదకు సంఘమువారు సాదరముగపాటింతురని నమ్ముచున్నాము.

గాంధీజీ సేలువలు.

గౌ. శ్రీ. వాసాశ్రమి గారు కడచిన మేనెలలో జరిగిన కాసన నిర్వాణ సభయందు ప్రభుత్వమువారిని విద్యార్థులు నిర్వాణములై లోకము బోధుటకునగరపాలక సంఘములకు నుజుమడిన గ్రాంటులవిషయమున నొక ప్రశ్న యడిగిరి. దానికి ప్రభుత్వముగా నొకతెక్క సిద్ధము చేయుట ప్రకటింపబడి యున్నది. కడచిన జూలై 15 నుండి సెప్టెంబరు 15 వరకు నిర్వాణము వారి సాయమున కట్టబడిన ప్రధమ పాఠశాలా భవనములకు కట్టబడుచుండు ప్రధమపాఠశాలా భవనములకు వీరికై యొక వ్యయమును ప్రాత కట్టడముల మరమ్మతులను వైస కర్మము ఇవ్వకుండు నిలయమునన్నియు అందుకాననగును. జిల్లా బోర్డులకు రు. 10,00,000 లు ఇవ్వబడినది. ఆ బోర్డులచే రు. 10 ప్రాథమిక విద్యాలయములు కట్టబడినవి 10,00 కట్టబడుచున్నవి రు. 10,00,000 లు వీరికై వ్యయమయినది. రు. 10,00,000 లు మరమ్మతుల క్రొంద కర్మపడినది. నిలువ రు. 10,00,000 లు కలదు. విదేంద్రుడైన పనులేను లక్షలలో నేడు లక్షలు నిలవ చుండుట పని శీఘ్రముగా జరుగుచున్నదని తెలుపుటలేదు. నగరపాలక సంఘములను కాలిన నింకను శోచనీయ స్థితి కన్నట్లు చున్నది. మొత్తము గ్రాంటు రు. 10,00,000, 30,00,000 భవనములు కట్టబడినవి 20 కట్టబడుచున్నవి. నిర్వాణమునకు రు. 3,00,000 వ్యయమయినది. మరమ్మతుల క్రొంద రు. 20,00,000 లు కర్మపడినది. నిలువ రు. 10,00,000 లున్నది. సకముకంటె నెక్కువ నిలువ. నిలువ చేయుటలో జిల్లా బోర్డులకును నగరపాలక సంఘములకు కర్మాలు నేలము పీఠం దన నెంతో భేదములేక రెండరి యగుట ము చాచ్చివండలముల జాగ్రత్తను నిర్వహించు గా వున్నది. జిల్లాబోర్డులలో విత్తూర విభాగకట్టుములను ప్రభుత్వములను యెన్నివి. ఇంకను నెంతకాలము మనకు ప్రభుత్వమువారియ్య సామాన్య సహాయముగూడ వినియోగించుకొనలేక యుండుమా యెంతగరావు.

విచ్చికములా?

పంచాయతుల తీర్మానములలో వైచ్చికపంచాయతులకు సంబంధించినవారిని విడుదలచుట ప్రభుత్వవత్తు సభ్యులు ఒకటి రెండు చిత్రములకు లోబడిరి. గౌరవనీయులయిన కార్మిక్ గారు పరపతిసంఘములు విచ్చికములని నిర్ణయించిరి. పరపతిసంఘముల కాశనము కలదని వీరు మరచియుండురా. రిజిస్ట్రార్ గారు వీరి వైచిచారవాధికారిగా నుండి కాసనమును విమేషనీయమును అయితులలో పెట్టుచుండుట వీరి స్మరణాపథమునండి జాతీయమునా? గౌ. శివస్వామి అయ్యగారు పెట్టుకట్టులోని విచ్చికములకు నీటిరసచాయముల విషయము తడవరి. ఆ కలెక్టరుగారు రిపోర్టులో వ్రాసినవ్రాతలు వీరు చూచియుండలేదా? పంచాయతులు చక్కగా నిరీక్షణముననుసరించో నని నిర్ణయిత సభ్యులచే నేర్పడవలెనని మన వాని తీర్మానములకు కొంచె మించుమించు

పుష్కాధికారి ముండవల్లేననియు నీటిపంచాయతుల మూలాధారములను ప్రభుత్వమునా రంగీకరింతురని వారిని కాసన బద్ధము లానర్పవలె ననియు కలెక్టరు గారుచంద్రరావు గారు వ్రాసిరిగా! బోర్డువారు అధికారుల సాయముమాత్రము నీటి పంచాయతులకు నిచ్చిన చాలు ననియు నని బాగుగా స్థాపితము లగువరకు వారికి కాసనముచే కట్టబెట్టురాదనియు నభిప్రాయపడిరి. ఒక వేళ శివస్వామి అయ్యగారు స్థానికానుభవము కల కలెక్టరుగారి యభిప్రాయమును ప్రోత్సహించి బోర్డువారిలో శక్తినించిరి కాబోలు!

పురుకొట్ట రాజాగారి వివాహము

పురుకొట్టరాజాగారు ఆస్ట్రేలియాదేశమునకువెళ్లి యొక యువోపియనుశ్రీని వివాహమాడి ఆమెకు తమరాణిగా వెంట విడుకొని వచ్చివారు. రాజాగారియెవరు భక్తితో పురుకొట్ట ప్రజల రాజు గాకరి రాణి గాకరిని వ్యక్తముగా 'స్వాగత' మొసంగి వారు. రాజు గారు ప్రభుత్వమిచ్చుచు నొక యువస్వామి మొచ్చివారు. అందులో నొక కొంత వివరసంస్కారము బయటపడుటకు చింతించుచున్నారు. రాజుగారు అధిగాని యెట్టిదిగా నుండవలెనను విషయమునను పరిపాలనలో తమకట్టిరాణి చక్కగా తోడ్పడగలదను విషయమునను కొన్ని యాదర్శములు పెట్టుకొని యుండిరట! ఆ యాదర్శములను తృప్తిపరచగలభార్య మనసంఘపు ప్రస్తుతపురీతిలో వారికి దొరకలేదట! అందుచేత కొంచెము వైదైత్యము జాతీయాభిమానమును వీడి విజాతీయభార్యను పెండ్లాడిరట! రాణి యవాల్యాబాయిని కనిన ఈదేశమున వీరికి రాణి దొరకలేదట! ఈ దేశములను వారిపద్ధతులను వారి యాచారవ్యవహారములను వెనుగని పరవనిత వీరికి రాజ్యనిర్వహణమున తోడ్పడుట! ఎప్పుడును వీరు బయటిదేశముననే నుండుట కలవాలు పడివారు. కావున వీరివెంబడిభార్యయు తరచి వీ ప్రాసుకుండియో పురుకొట్టను పరిపాలింపగలదేనా! ఇంత చెప్పినపిదప వైదైత్యముల జాతీయ భావమునదానివై వ్యాఖ్యవ్రాయుటకు శ్రమపడ నకు సరమే కానరాలేదు.

వైద్యవిద్య

మా వైద్యకళాశాలకు సంబంధించిన 1913-14 క సంవత్సరపు రిపోర్టు ఒక చిత్రమును ప్రదర్శించుచున్నది. కళాశాలలోనికి కొత్తవిద్యార్థులు 1913-14 లో 100 గురు చేర్చుకొనబడగా 1913-14 లో 100 మాత్రమే చేర్చుకొనబడిరి. కాని కళాశాలలో చున్నవారు మాత్రమే 100 గురు సుండిరంగాకి పెరిగిరి దీనికర్థము విద్యార్థులు పరీక్షలలో తప్పిపోవుట యెక్కువయ్యెదదయే. ఇక కళాశాలలో జరిగిన అభ్యయంధలముల విద్యార్థిసభ్యులకు జూరికివీరి ఎట్టి యాంఘ్రికము విషయము జరింపకపోదు. కళాశాల భాగము నకు చేరిన వారు అనగా నుత్తమ వైద్యవిద్య నిర్వహించుచుండినవారు మొత్తము సంఖ్య 300 గురు అందుగా మన యాధునంధలములవారు 200 గురు. ఇక విభాగములలో మొత్తము విద్యార్థులసంఖ్య 1000 గా నుండవందుగా వాచ్చి మండలములవారు పడునైరుగురు మాత్రమే యుండిరి. విస్తీర్ణమున కారాజధానిలో మనకు అర్హభాగముకు వైద్యకళాభాగము కలవారు. జనసంఖ్యకా యదేమికి? తక్కువలేదు. వైద్యవిద్య కాపరి రెండవసంతునకు వైస గతిలేకయుండుట కంటెను వైద్యము కలదేమో యాలోచించుకొన వలసియున్నాము.

మహమ్మదీయ స్నాతకులకు విందు:—నిన్నటి శోభ సాయంకాలము బోదా ముస్లిం వసతిగృహపు భవనములో మహమ్మదీయ స్నాతకులకు విందుజరిగెను. రిజిస్ట్రార్ కలెక్టరుగారు ఖాన్ బహదర్ ఖాదర్ నవాజుఖాన్ సాహెబు గారు అధ్యక్షతన వహించిరి. అచ్చటికి యీనగరపు మహమ్మదీయ ప్రముఖుల నేకులు వచ్చియుండిరి. మామూలు భృతారము శ్రీ జార్జి చక్రవర్తిగారికి స్వస్తి నుపసాదించిన తరువాత వారిద్దరు జినాబద్దీక్ సాహెబు గారు స్నాతకులకు స్వస్తి నుపసాదించుచు వారి తేగ చాల పీనస్థితిలో నున్నదనియు స్నాతకు లందరకు వారి సభిర్యుధికి దెచ్చుటకు బ్రయత్నింపవలెననియు తెప్పిరి. హామీదు మల్లాక్ బి. ఏ. బి. యల్. గారును, సయ్యదు అబ్దుల్ లతీఫు, బి. ఏ. గారును అందుకు బదులు తెప్పిరి. కడపట అధ్యక్షులు స్నాతకుల కిట్లు తెప్పిరి. మీరు విద్య నేర్చుకొన్నందుకు మీరెల్ల అనుసంకరకు మన తేగవారికి మేలు జేయుట మరచిరి. కార్యదర్శి యగు అబ్దుల్ సలాత్ గారు చాల శ్రమ బుచ్చుకొనిరి.

ఐరోపా మహా సంగ్రామము

గ్రీసువారి భావము మిత్రమండలివారు స్పష్టపరుచ గోరుట.

మూడు లక్షల మంది రష్యా సైనికులు బల్గేరియా సరిహద్దులలో నుండుట.

సేనాగ్రజాలు చేరుట-డెల్ఫీ ప్రభువుగారి గంభీరోపన్యాసము.

అమెరికాలో జర్మను కుట్రచాలన నివారణ

ఇటలీ వారికి కలిగిన గొప్ప విజయము.

ఇంగ్లండు

ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు బిల్లు.

గవ. జె. డి. రీతుగారి ఆమోదముమొలు.

లండను నవంబరు 24 - కామన్సు గవర్నమెంట్ సివిల్ సర్వీసు బిల్లు విషయమున యుద్ధమునందు సేనాగ్రీవ యొద్దను వారి కీడపల్లెలయ్య నేర్పాటుచేయుట కొక సవరణకు సర్ బాక్ రీతుగారి దుపహదించినపుడు కొంచెము చాన్సురము జరిగెను. ఈచట్టము సవరణని యుద్ధగమము యుద్ధము జరుగుచున్న కాలమున నీయవలసి చాన్సురము గారనియ ట్టూహించెదను. ఇందువలన చట్టముయొక్క ముఖ్యద్దేశ్యముల కును వ్రేటు పెట్టబడి యభిప్రాయములకు వ్యత్యాసము కలుగుచున్నది. అట్టి యామకములు జరుగుటయే నా కెప్పుడు రణరంగమున నిక సేన యొద్ద సుసంధర్మ లేక యింటికి తిరిగి వచ్చినవారినే బలమయి. ఇట్టివార తిండియా సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగములకు బరికి వత్తురు. దొరతనమువారు ఎన్ని కల మూలమున నియోగించు నాలవనకు ఉద్యోగములకు గాక తక్కినవారి కీడపల్లెల యవకాశమిచ్చును. ఆ సేనలు భారతీయులు ముక్త యుద్ధము సోమమువారు. విద్యావిషయములందు వీరు ప్రస్తుత మీ పద్ధతుల నందుచున్న వారో సమములుగ నున్నారు. అది సర్ బాక్ రీతుగారి రివీ. యుద్ధ మొత్త కాలము సంగనో యుద్ధ మొత్తకర కీడపల్లెలను నిట్టియేర్పాటు లవసరముగ నొనర్చునో తెలియకుండ రణరంగమున సేన యుద్ధగవా రీవిషయమున నిబంధన లేర్పాటుచేయ వీలుండదు. కావున యుద్ధానంతరమువరకు వీ చట్టము ననుసరించి యుద్ధగనియాయకములు చేయుట కిష్టములేదు. యుద్ధము జరుగుచున్న సమయమున పద్ధతులకు ఉద్యోగముల నియమించుటకు గాని అట్టి నియమకముల జరుపుటకు గాని నిబంధన లేర్పరచ నాకెప్పుడులేదు ప్రస్తుతమునందలి యసామాన్యసందర్భములందు సామాన్యస్థితిగతులందు బరిత్యాగిధానమున భారతీయులకు విరోధములకు గల హామీలును సురక్షించుటయే యీ చట్టముయొక్క ముఖ్యద్దేశ్యము. రెండు తెగలవారికి నొకేమరతుల నియమించినచో భేదము కలుగును. తమలోను లేకపోయినను కారణంతరములగునట్లు భూరిగగనునంతటి మరతులకు భారతీయులకు విధించుట న్యాయముగ నుండదు. గాకి ప్రత్యేకవిధులు బంధకతన. సర్ బాక్ రీతుగారి లేదనమును కొక్కి చెప్పినో యట్టి ఫలితములను వారిసవరణ యొరంగులలో. ఈచట్టము ప్రస్తుతము సందర్భించితరణమును గడచుకొని నిర్దేశించబడినది. ఇట్టిచో ఇండియా సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగముల నుద్ధానముల మాన్యుట యసంగతము. సవరణ దీని చేయబడెను

వ్యవసాయదారులకు సేనలలో చేర్పులు.

లండను నవంబరు 24 - పార్లమెంటు ప్రభుత్వ సభలో కీడపల్లెలను గూర్చిన చట్ట గణితమును కిరణ ప్రభువుగారు ఆంగ్లవారసు వైకోవోవ్ లు లండనుకి ఆశ్చర్యముగా నున్నారనియు ఆయన యోధా శ్రేణియందు విద్యార్థులకును హృదయవైర్మల్యమును ఉత్సాహమును ఆయనకు కలవర యును ముగ్ధులతో ప్రభువుగారు క్లాఫించిరి. సెల్వోగను ప్రభువు గారుగూడ దాని నామోదించిరి. స్వసాయము ప్రధానపరి శ్రమనియును దానికి చెరువుగలుగు కొనడదనియు గాన శ్రమ సాయమునకు చెరువుగలుగుట వ్యవసాయదారులను సేనలో చేర్చుటకును దొరతనముచా రాజుచిందిరి. అని లాన్సు డోను ప్రభువుగారు నడిచిరి.

నిషేధితములు.

లండను నవంబరు 25 - నూలుపుంట నూలుబడ్డలు ఎగుమతిచేయరాదని దొరతనము వారాజుపించిరి.

ఆంగ్ల దేశపు ట్రాడికన్సితి.

లండను నవంబరు 25 - దేశీయార్థికసమస్య కార్మిక సమస్యలకు వాధింపడంద చూచుట యత్యవసరమని డిశంబరు నెల 18 వ తేదీ లండనుగగమున వర్తకసంఘముల కార్య నిర్వాహకోద్యోగులయెదుట ఆస్పిక్రు, మెకెన్సీ, రుస్సి మనుగార లుపర్యసించును.

భారతీయవిద్యార్థులకు విద్యావేతనములు.

లండను నవంబరు 25 - మారదయాలకు దొరతనము వారు విద్యావేతనమిచ్చిరి ఆతడు రాజద్రోహముయొన గాన భారతీయులకు విద్యావేతనము నియ్యరాదనని సర్ బాక్ రీతుగారు పార్లమెంటు ప్రజలసభలో నమకగా ఎకడో యొ కడు రాజద్రోహి యయ్యెనని అందరికిది విద్యావేతనము నియ్యరాదననుట యుచితముగాదని ఇండియాకుంట్రీ ఛేంబర్లనుగారనిరి.

జపాను దొరతనము.

లండను నవంబరు 25 - జపానువారి ఇండియా దేశములను ప్రత్తి గొనిపోయి బట్టుకనేసి ఇండియాకు వంతు చున్నారని. వారు పరిశ్రామికులకు ఇవామలమచ్చుచున్నారాయని రీతుగారుగూడగా మానావికయము తెలియకు మీకు తెలిసిన చెప్పవచ్చునని ఛేంబర్లనుగారనిరి.

డెల్ఫీ ప్రభువుగారి గంభీరోపన్యాసము.

లండను నవంబరు 24 - రానున్న మూడువారములలోను దేశీయులు విస్తారముగ సేనలో చేరవలెను జర్మనీవారు స్వంధమున 40 సువర్ణములలో చేరుకలిగిన దానిని మన ము స్వచ్ఛంద విధానమున రి వారుములలో చేరు ప్రయత్నించుచున్నామని డెల్ఫీ ప్రభువుగారు నడిచిరి.

ఇండ్ల అద్దెలు పెరుగుట.

లండను నవంబరు 25 - ఇండ్ల అద్దెలకు పెంచగూడదను తీర్మానమును పార్లమెంటు ప్రజలసభలో విల్లరులాంగు గారుచపాదించిరి. కొన్ని యుద్ధపక్షకర నిర్మాణ స్థానములలో ఇండ్ల అద్దెలు పెంచుటచే ప్రజలకు చాల నష్టంబు కలిగియున్నది. యుద్ధమునకు పూర్వము పుచ్చుకొనెదమన్న అద్దెలకన్న పెచ్చుగా పుచ్చుకొనగూడదు.

యుద్ధసంఘసభ.

లండను నవంబరు 25 - సేన జరిగిన సభకు సర్ ఎడ్వర్డు గ్రీగారు ఛేంబర్లనుగారుగూడకు కల్గిరి.

శ్రీమేరరాజీగారు.

కలకత్తానుండిరచ్చిన మోటారుబండ్లను పరీక్షించుట.

లండను నవంబరు 25 - బకింగ్ హామీ గాజమంధిరమున శ్రీవారు బడ్డల పరీక్షించిరి. పిమ్మట కమిషనరీయొ విలుసతము డెల్ఫీ ప్రెస్సింగు మెక్లొను మా టీకెనకు పాటునైటు పూలాకటు గార్లు శ్రీవారి దర్శనముచేసిరి. శ్రీవారు కలకత్తా ప్రజల దేశభక్తి పుకారించిరి.

మరణము.

లండను నవంబరు 25 - 45 ఏళ్ళుండెద మెక్లొను గారు మృతిచిందిరి.

లండను నవంబరు 25 - ఫ్రాన్సిసు ఎల్లిగు గారు మృతిచిందిరి.

ఫ్రాన్సు

ఫిరంగి యుద్ధములు

లండను నవంబరు 25 - పారిసు - ఆర్మేయి లో ఫిరంగియుద్ధములు తీవ్రముగ జరిగెను. ఆర్మేయి వద్ద స్థానము మీదకు లూవ్, సాచెకోల మీదకు ఫిరంగులు బాదుచేరు బడెను. సాయసానువులను, ఛాంపెనీలోను, చాన్సెనునందును ఫిరంగిపోరాటము జరిగెను. ప్రతి స్థలమునందును ఫ్రెంచివారే యాధిక్యత నొందె.

లూవ్ వద్ద జర్మనీయులకు గలిగిన నష్టము.

లాహోరు నవంబరు 25 - మిర్ గజెట్టున కీక్రింది వార్త వచ్చెను. లండను నవంబరు 24 - లూవ్ మీద జర్మనీయులు పడినపుడు వారిలో నూటికి 80 మంది నష్టమైరి జర్మనీయుల ప్రకటనములకు దెలియుచున్నది. ఇట్టి ప్రకటన మొకటి మాత్రమే జర్మనీ యుద్ధగోమనిచి కాన్సులేటులో దొరకింది. ఈవిషయ ముగతమని జర్మనీయులు వాదించిరి. కాని సర్ బాక్ ఫ్రెంచిగారు నిజమనిపాపించిరి. అది టెంపున ప్రతికూ నొక ఫ్రెంచి యుద్ధగోమనిచి వ్రాయుచున్నాడు.

అజ మృత్యుములగు యుద్ధాసనము.

లండను నవంబరు 25 - గ్రాను వొరతనమువారు రష్యావారు నూతనవిగ్నాటుల పుకారము అతిసాహసముతో పోగుచుండుటకు పుకారము నూచకుగ జరగలు ఏలీపపు గారికి దిగరును నియ్యవలసి. ఈవిధమున జరగలుపా గారు రష్యాకు కల్గి యిచ్చెదరు

మరాఠువారి ప్రకటనము.

లండను నవంబరు 25 - ఛాన్సు - ఆర్మేయిను లూవ్ లోనులోను నూమూల ప్రకారమే యుద్ధము జరుపుచున్నాడు.

యుద్ధము

రష్యావారు రుమేనియాగుండు బల్గేరియాకు న

లండను నవంబరు 24 - రుమేనియావారు వారిని తక్షణముగండు బల్గేరియాకు పోనితుకేమాయు ను లబజడికొందున్నారని రి ట్టులచుంది రష్యాసైన్యము రుమేనియా బల్గేరియాదేశముల సరిహద్దులలో వ్హరని టెరి. లో జర్మను అధికారసంబంధము ప్రకటించిరి రోటానడును నుండి లెంతివార్త వచ్చినది.

రి లక్షలమంది రష్యా సైనికులు సిద్ధముగనుండుట.

లండను నవంబరు 25 - ఒడెస్సామొద్ద 2 లక్షల మందిని ఇస్కాయుయొద్ద 80 వేలమంది రెసియొద్ద 70 వేల మందిని రష్యావారు నిలువయించిరి. ఈ స్థానములలో యుద్ధమునకు తిగిన ఏర్పాటులన్నియు చేయబడినవి.

డెటలీ

గోరిజియాకోలును డెట్యుకొనుట.

లాహోరు నవంబరు 25 - లండను నవంబరు 24 - జనీవాలో ప్రకటించబడు ట్రీబ్యూక్ ప్రతికట చావాచిలో నున్న విలేఖరియొకడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. పోడ్లో రానంతెను సురక్షించుచున్నట్టి నె 78 ను 67 ను కోలబను ఇటాలియా వారు డెట్యుకొను నమ్మకమునువారిలకు దెలియుచున్నది. ఇచ్చో వారు వేయిమంది ఖయిలీలను డెట్యుకొని గోరిజియా యంతరంగికకోటలలో రెంటిని ధ్వంసముచేసిరి ఇంతకడకు గలిగిన ఫలితములకున నిటాలియావారి కారాధంగము కలుగ లేదు. కోలదినిములో గోరిజియాను బట్టెదమని వారు దృఢ నమ్మిక గలిగి యున్నారని నేవిట్టులోని రెటయలిఖిషు దెబ్బచున్నాడు. అది 11 మిల్ గేజెట్టునకు తంతి వచ్చెను.

ఇటలీ వారికి గలిగిన గొప్ప విజయము.

లండను నవంబరు 24 - రోమ-కోలిలాండుజగోరా - అస్సేవియాలయొద్ద ఆస్ట్రీగవారు తీవ్రముగ తలపడి యోడింపబడిరి ఒకవో వారు హతులైనవారిని 800 మందిని వశి పెట్టి పోపోయిరి - మాంటిసమిచ్చే శీఘ్రతమున ఇటలీ వారికి గొప్ప విజయము కలిగినది వారు శత్రువులకు చుట్టు చుట్టి చాల కండకములకు ఒక పక్షతాగ్రమును సానుగో నోత్తైస్తవాలయమును లాబరుచుకొనిరి. 514 మంది చాల సరకులను ఆయుధసామగ్రమును ఇటలీవారు వశపరచుకొనిరి. ఆల్పినిజ్జా అయిదున్నెనా మన్ను గు ప్రదేశములపైని ఇటలీ వారినిమానములు బాంబులను వేసి మరల రక్షితముగ వచ్చి చేరినది.

ఈజిప్టు

ఎగు పక్షియ వార్తలు.

అలహాబాద్, నవంబర్ 25:—పయోగీయ పత్రికలో బ్రకటింగుచే కమిషన్ చేయబడిన విషయ ప్రకటన వార్తలలో నీ కిందివియున్నవి.

రెడ్ క్రాసు సంఘమునకు సాయము.

రెడ్ క్రాసు సంఘమునకు సాయము చేయుటకు జరిగిన యుద్ధములకు ముఖ్య సహాయముగా ఈ విషయమున యాజ్ఞాపత్రములను వారికి విస్తారముగా పంపిస్తామి. ప్రజలను జ్ఞానమునకు దోడ్పడిన సామ్రాజ్యము బట్టియు యుద్ధమునకు దోడ్పడ్డ సమృద్ధి గలవగుచున్నది. ఈ యుద్ధమునకు వారు బలమును వ్యాపించి యుగోపయోగమును విస్తరించుటకు సహకరించుటకు చేయుదురాదు. యొకరి కొకరు దీక్షకుండునాయును చేసిరి. ఈ యుద్ధమునకు విషయములు సులభముతో సాయమును గడుపవలసి విషయములలో మరెవరికటి.

ఒక నిత్యము.

అలెగ్జాండ్రీయా:—నగరవాసులలో నిడిర్ గావరను శివారున దొక నిత్యము గలబడి. దీని ననుసరించి ప్రాముఖ్యములగు విషయములు మరెవరికి బయ్యవలెను. కొంతమంది ములికాం దొంగిలును ద్రవ్యమునూరు. అప్పుడు వారి కొక గోరెకప్పు గలబడి. వెంటనే పురాతనపు పరిశోధనాధికారులు దీనిని స్వాధీనముచేసికొని తనివెరి. అచ్చట ననేక గోరెలు గలబడి. వీరికన్నిటికి నొకదానినండి మరెవరికదానికి మార్గముండదు. మొదటిగోరెనుండి మూడుగోరెలకు ప్రాప్తముండెను. వీరిగోరెలలో వారు గుల్లు గలవు. గ్రీకుభాషలో కాసనము గలవు. చిన్న చిన్న యజ్ఞ పేదలనే కమలు గలవు. ఈ విషయమున పురాతనపు పరిశోధనాధికారులు తమక శ్రద్ధవహించియున్నారు. ఇచ్చట వారు విశేషముగ ద్రవ్యమునూరు.

మెక్కా యాత్ర.

మెక్కా మెడికల్ యాత్రాధ్యక్షుడు వారు విషయమున సెట్టిపాపురము తమకు చేరిన విషయవార్తలను వారు తెలిపియుంటుంటే నిరూపకమునందు విషయమునుండి యాత్రకు పోలేరు.

గ్రీకులు యుద్ధము.

పాల్మీర యుద్ధమునందు తమదేశమున రహస్యములను విధానమునూర్చి విషయములను గ్రీకులు అసంతృప్తి కలవరమున గలవరచి ఇటీవల మరొక సభకు చేసి, గ్రీకుదేశములకును గ్రీకులను వార్తలను నిశ్చయించిరి. బాతీయ లాభముల సూక్ష్మములను విషయమున ట్రీపుర యుద్ధమున వారు కార్యచరణను గానియును మేముగోరుచున్నాము సర్వ యావారి భావ్యములను గ్రీకువారి భావ్యములను పరస్పర నిబిడీకృతములును. కావున సర్వయోవారి కైపురకు రక్షకరాష్ట్రములవారి తరపున కాలాపరీక్ష కాకమును పేజోక్యములు ముగించి అంగతవరతి ననుసరించి బాతీయ వారియశల సఫలీకృతము చేయుటకు నీ కార్యచరణము గావించుటకు గ్రీకువారమువారిని గోరుచున్నాము.

బెలియము

బెలియమునాటి సోదరిని

జన్మము పట్టుకొనుట

లండను నవంబర్ 25:—పాల్మీర బెలియము అధినివేశములను గ్రీకు సోదరియగు రెంకికదొగనావిగారు యుద్ధభారంబు మోపుటకుండిన బెలియమునై పులకులుంటములను సందర్శించెను. బ్రు వెన్నెనగ్రు లీ మేము పట్టుకొనిరి.

అమెరికా

అమెరికాలో జన్మముల కుట్రకేసు విచారణ.

లండను నవంబర్ 25:—నూరుకుక్క-ఈకేసు నేను మరల విచారణ చేయుచుండి 2100 టన్నుల బొగ్గును చాల సామగ్రిలకు అమెరికాదేశ పర్యామకు గల యొక నౌకలో చేరినాడు. యుద్ధ మురంభమైన ప్రాంతములలో నేను తీసికొనిపోయి జన్మముల యుద్ధకాల కం ద చేసి తీసిన నికెట్స్ ఫాకెయిగ్గు గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. జన్మములకు సహాయము నొకలకు కుట్రాభిమాని వారిలో బొగ్గును నునకులకు పంపుటకు హెంబర్ అమెరికానంధులు వారు 10 లక్షల డోలర్లను జన్మముల చేసిరి. మద్యముల వ్యాపకాచి చెప్పెను.

నర్వీయా

బెల్గియమునకువచ్చిన కురాసుకాకావళి నై నకులు.

లండను నవంబర్ 25:—బెల్గియముండి బయలుదేరి చాలకొంతమంది 10000 లకు నాకాదళ ప్రాంతము మొదటిరుకుచేరి. వారుకొన్ని సామగ్రిలకు కదలిచేసిరి ఎంతకేసు గలిగినా వారిలో నెవ్వరును మధ్యమార్గమున పడిరాలేదు. నిపు-కెరాలివో ప్రజలకు దీబాలమార్గమునవారు వచ్చిరి కొన్నిచోట్ల పుకుకొని కొండలప్రక్కలలో మెల్లగ దిగివారి ప్రయాణము చేసి.

బెల్గియము

బెల్గియములో పంట

లండను నవంబర్ 25:—మెగ్నోగను-బెల్గియములో 10000 లక్షల బువలుల గోధుమలపంటను రై కేవలారంచనా చేసిరి. మరెవరిక నేన స్వచ్ఛందముగ నిర్ణయించుచున్నది.

గ్రీసు

మిత్రముండలి ముత్తులు, గ్రీకుదేశము.

లండను నవంబర్ 25:—ఏథెన్సు—మిత్రముండలి ముత్తులు సంతకములు చేసి గ్రీకుదేశమువారావలెను సుప్త పరచనలెనిగోరుచు గ్రీకుముత్తులకి లేఖనపంపిరి. వెంటనే గ్రీకుముత్తులు సమావేశమై. అధికారులు క్లుప్తముగ వ్రాసిన వ్రాతలు సుప్తపరచాలి యుండలేదు. అకస్మికముగ గ్రీకు వారు మిత్రముండలి నేలపై గవని అపారము చేతుజూచిన పిమ్మట గ్రీకుదేశమునకు చాలచిమ్మ-గంగకమా దని మిత్రముండలివారు చేసినాచునా పరిచయము గ్రీకుదేశములు తలచిరి.

గ్రీకు ముత్తుల ప్రకటనము.

లండను నవంబర్ 25:—ఏథెన్సు—మిత్రముండలి వారు తమకేసు కసాదుముకలకుండ వాగ్దాన మిచ్చిరి యిది గిరి. అందులకు గ్రీకువారి కన్నకు సభ్యులరము చెప్పలేదు. కావ తొండర లేముమునలేన ముగ్గులు ప్రకటించిరి.

కానస్టాంటినోపూలు వాగ్దానములు.

లండను నవంబర్ 25:—ఏథెన్సు సరాసుకుచ్చిడెని ముగించివారి గౌరవాదు గ్రీకురాజుగారిక విండుచేసిరి. మిత్రముండలివారు వ్రాసినలేఖను గూర్చి గ్రీకురాజుగారు చర్చించిరి. దీనికిత్వలో పృథ్వీత్వమిచ్చిపునె మిచ్చియండలివారు కోరి. ఇది అనుకూల భావముతో ఆంగ్లరాజులకు నేమభావమునకు సంతసించిరిమి అది గ్రీకురాజు గారెరి. మిత్రముండలి వారి కోరికలకు గ్రీకురాజు పూర్తి గానంగీకరింతురని ప్రకటన తలచుచున్నాను.

ఫిన్లీ

ప్రీ రాజకీయనిధి గానికి వచ్చిన తొలి వార్త.

నర్వీయా

లండను నవంబర్ 25:—మిల్టోనియ క్లక్లమునకు ప్రీరా క్లక్ల రై క్లక్లములకును నెవ్వరును అడిపబడిరి. ప్రీరా క్లక్ల ఆగ్నేయమున బలమును కదిలెను అది మున్నగు అది జన్మము ప్రకటించిరి.

రమ్యా

ద్యోక్కుకు పశ్చిమమున మెల్ల మూడుకు మే మొక కందకమున పట్టుకొంటిమి. ద్యోక్కుకు ఆగ్నేయమున జన్మములు తలపడిరి గాని వెనుకకు పోయిరి. ప్రికర్ల చాలా రిక్కు సమానమున కొక చిన్న చిడతను కలిగిరి. ప్రికర్ల తూర్పుగలన క్లక్లములు తలపడి యోపిండుకె. అది రమ్యా వారు ప్రకటించిరి.

ఫ్రాన్సు

ఫ్రాన్సు రంగమున మార్చెమి కుకేతు.

ఇటలీ.

గోరిజును కడకులకున్న క్లక్లము పశ్చిమాగ్రమున ఇటలీ వారాక్రమించిరి సామ్రాజ్యము డె.కాన్సెర్నెని నుడ ఇటలీ వారాక్రమించిరి.

బాల్టికు సమద్రమున రమ్యా వారికజన్మము కూపను చూచిరి.

సమాచారములు

డిసెంబర్ 1 వ తేదీనండి వ్యాపకము. పెనుమురు గాను మరెవరిక ఈద్యోగమునకు నియమించబడుదురు.

లోటిపిల్లా సంస్థానము:—ఈసంస్థానాధికు లిటికల మరణించిరి వీరికుమారుడు డిసెంబరు నెల 10 తేదీ ట్రాభి పేక మొనర్చబడున.

ఇండియాసింహాళము ఇనుపగారి:—ఈయనకువారిక లన చాలవచ్చును కలగుచున్నది. ఈవిషయము సింహాళము దొరతనమువారికి తెలియజేసిరి.

టపారన్నకు చంపుట:—చుర్రే కొండలలో నొక రన్నరు ఈ నెల 17-న తేదీ రు 100 లకు పట్టుకొని వెళ్ళుచుండగా వాని నెవరో చంపిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల విద్యాసభ:—18-1-1916-న తేదీని లక్నో నగరమున జరిగిన సభకు పండితమాలవ్యా గా సభ్యులుగా నుండుట కంగీకరించిరి.

భారతీయోద్యోగి యువలో నొకడకు జేబు పిల్లిం చున్నావో మృతినొందెనని తెలియబడింది. వీరి బాక లారెన్సుగారి సహాయోద్యోగి యుడు.

ఒక విరాళము:—సనాతన ధర్మసభ విద్యార్థులకు ఉపాధ్యాయులకు కలసి 1000 రూపాయలు చందాచేసి పంజాబురాష్ట్రము వారు పంపదలచుకొనిన వియనదేశానికి పంపిరి.

నొంగతముగ కొత్తను నమ్ముట:—బొంబాయిలో అబ్దులహమదు అను మహమ్మది యుడు కొత్తను దొంగతనముగా నమ్మించుచు వానికి 1000 రూపాయల నిధింపబడినది.

గోఖలే స్మరణ చిహ్న నిధి:—ఈ నిధికి వచ్చిన వైకము లక్ష రూపాయలకు మించిన ఇటీవల మ్యాటా గోరు సామెలుగాను 1000 రూపాయలు, నల్ గాబాగాను 2000 రూపాయలను యా నిధి కొనగిరి.

బొంబాయి గజెటు:—కీర్తికెప్పులైన మేమాతాగారి స్థానమున డి. ఇ. వాదాగాను బొంబాయి చట్టరిక్కుసభకు సభ్యులుగనియమించబడిరి. నిన్నటిమున నెలవడి. బొంబాయి గజెటులో ప్రచురింపబడి యుండెను.

డాక్టరు బోసుగాడు:—పరిశోధనాసంబంధమున డాక్టరు జే. సి బోసుగాడు చేసినవారికి సంతసించి మరెవరిక పరిశోధనోద్యోగ మిచ్చితిమి ఇండియా మంత్రిగారు వ్రాసిరి దీనికిగు కృతములు అగ్గ శీత దొరతనమునకు భరింతురు.

బొంబాయి హైకోర్టు:—వ్యాపకమున దివంగు గారి కనారోగ్యముగ నుండుటచే వారు కోర్టునకు విచ్చేయుచుంటులేరు. చాలకాలముండి వీరి కేరళి ప్రయుగ లే: గొయనను అంతుములమున కచ్చేరి పకల కభ్యంతరము కలుగకుండెను.

ఒక కేసు కొట్టికే యుట:—క్రిష్ణగను బుదిపోటు కేసులో ఆప్రాచీనముగాను నరేంద్రవాధుని తయిండుకుండు కొనెనని తారణీచరణనందియకు విద్యార్థి వై తేమడిం కేసులో నరేంద్రవాధు డడరాధీయరు తారణీ వీరుగదెరి వాదించిన విషయం కేసు కొట్టికే యుచుండినది.

సంరక్షితస్థానములు:—పూనా జిల్లాలో సింహాళములో నన్ను రాజారామ మోహనరామిగారి యొక్కయు తారణీ మాల్యారే యొక్కయు సమాధులకు ఫల్గుణంలోని సేవ్యుల స్నానముల రేవున సంరక్షిత స్థానములలో చేర్చుటకు బొంబాయి గజెటుగారు గంగీకరించిరి.

విద్యాభ్యాస భరణములు:—విద్యాభ్యాసంలోని వారికి కలుగు యిబ్బందులను తొలగించుటకు సాయము రు 34800 ల నియమలెనని ఈ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో ఇండియా మంత్రిగారు తీర్మానించిరి. రు 100 లు మొదలు రు 250 లవరకు ప్రతి నెలకు అర్హులైన వారికి కలుగుచును. ఇతరకు సాయము రు 22100 లు కలుగుచునని.

బొంబాయి నగర ప్రభు:—ఏ. పి. కాక్రేయిగా రు సార్వీ విద్యానుదు బొంబాయినగర ప్రభు: నుడు గంధమున పులువున ప్రభులు యిళి సాయముల పొందవలెను. బొంబాయి నగరము గారు రాగంధమున ప్రభు:నియచు ఈ గంధమును చదివినవారు సామ్రాజ్య మునకుంబలలో బొంబాయి యొక్కటియని గ్రహించునని నమ్మదలసివ్రాసి.

శత్రువులను విడిచివేయులకు స్వచ్ఛందములకుంపుట:—
గోల్కొండ స్త్రీ మరులై చాలెడునకు పంపబడినవారు ౧౮౫
జర్మనులును, ౧౮౫ ఆస్ట్రీయనులను కలరు. వీరు వారివారి
దేశములకు పంపబడుదురు ఈ ప్రయాణములలో ౨౬ స్త్రీలు
వీరు బొంబాయినుండి కలకత్తాకు ఇన్ స్పెక్టరు ఫె వెల్ గారి
యాధిపత్యముక్తిగ పంపబడిరి. కలకత్తాలో వీరు స్త్రీ మరెక్కిరి.

స్థానములను చనిపోయినవారు:— ౨౦.౧౧.౧౫ తేదీ
లో ఆంధ్రమయ్య వారము లోపున స్థానములను 33గిర మంది
చనిపోయిరి. ఆంధ్ర క్రిందటివారమున రోగము మృత్యుకొందిరి.
మదరాసు రాజధానిలో ౮౦, బీహారు ఒరిస్సాలో ౬౮, సం
యుక్త మండలములలో ౬౩ పంజాబులో ౪౫, బర్మాలో ౪౩
మధ్యరాష్ట్రములలో ౫౨, మైసూరు రాజ్యమున ౪౫, హై
దరాబాదు సంస్థానమున ౪౦౩, మధ్య ఇండియాలో ౧౧౬.
కాశ్మీరమున ౧౨ స్థానములను చనిపోయిరి.

ఏలూరుతాలూకా పుల్లెగూడమునకు వెలగిరము క్రిం
దట బొమ్మలూరు, నాటకముల మదిరిగా ఆడెదమని, ముగ్గురు
స్త్రీలును నలుగురు పురుషులు నచ్చి 4, 5 నాటలవాడిరి. 8
మాసముల క్రిందట వీరిలో ఒక బ్రాహ్మణుడు చెరి ఎక్కడికో
పోగా కల్లిదండ్రులును, భార్యాపిల్లలు మిక్కిలి పరితపించుచూ
వెదకుచుండిరి. వారముదినముల క్రిందట వీరిక్కడకునచ్చి వానిని
నట్టుకొనిరి. గామస్థుల ప్రోత్సాహమునలన ఆయన యప్పటికలె
నే గ్రామములో నుండి కాపురము చేయుచుండెను.

కాకినాడకు వచ్చుచున్న క్రాసుపరిశ్రమ:—సచ్చరిత్ర
ప్రచారకమండలములో రాజకీయముగ గాని, రాజప్రవాళకర
ముగ గాని ప్రసంగములు గలవలె పడవు. రాజశంతిములగూర్చి
బోధించుపుస్తకముల కొన్నిటి హిందీభాషలో వ్రాయబడిన
వాని నేనుచదివితినె. కాకినాడలో సచ్చరిత్ర ప్రచారకమండల
యవజన సమావేశపులు కలయుచుండినో లేనో నాకు
తెలియదు. కుట్రకు బలముగ పాగించుటకై నేను యింటిని
విడచితిని. మనిలా, రాష్ట్రపతి సర్వేంద్ర, విభూతి, ప్రియ
నాదలయెడ వాకాధికగౌరవము కలదు "

విభూతిభూషణుని నెట్లు చెరగొనినదియు పోలీసు
డిప్యూటీ నూపరింపెందెంటు గారు వివరించిరి. మనిలా
వాఙ్మూలముననెను. ఆ ప్రాంత ప్రాంతాపాయదశకుండు
ఉండెననియు, అందుకు మారుగ కొలదికాలము చెరసాలలో
నుండుటయే మంచిదనియు మనిలా తలచెను. తండ్రిసలహా
మై తుమారాని నీడంగిరికొచ్చెను. ప్రతాపసింగును ఆరెట్లు
చేయునేర్పాటుల చూపింపెందెంటు గారొనర్చిరి కాని
ఆ ప్రాంత నుండి లాల్, రామ్ నాథుల ఆరెట్లుతో తమకు
సంబంధము లేదని యీ నుచున్నది. చూపంపెందెంటు గారి
సాక్ష్యము ముగించుచు. ఇంతలో కొన్ని కట్టివేయబడెను.

ఒక చిత్రమైన వానా:—౧౮౦౦౦ రూపాయలకు రా
బట్టుటకై నాగపూర్ కేడివెక్కుబ్బ బ్రహ్మీలు నానాకుగో గణే
శర్మలపై గాబి నానా తీసికొని వచ్చిరి. క్లబ్బు గారి కొక
మందిర నిర్మాణముకై ౧౮౦౦౦ రూపాయల నిత్యుని ప్రతి
వాది వాగ్దాన మొనరించుచు వారు వెలియవరచిరి. తనకు
రావుబహద్రులనును నిప్పంతు నియు, నైకము చెల్లింపగ
నే హాసరీ మేజిస్ట్రేటుగిరిపదవి చేకూర్చుననియు యున్న గొం
గ కట్టెల చెప్పి బ్రహ్మీల తండ్రి రామకృష్ణరావు పండిట్ గా
రు తన్నెడకువె ననియు, ఆయనమాటలయందు తనకు వి
శ్వాసము లేక పోయెననియు ప్రతివాది స్త్రీలు మెంటు వాఖ
లు చేసెను.

చేకర్ గంజి జిల్లాలో నొకబందిపోటు:—ఈజిల్లాలో
నేరములధికులగుచున్నది. నూర్ హిద్ ప్రతికాసంపాదకుడగు
రాంచెన్ పాల్ అనునతనియంట కొన్నిమాసముల క్రిందట
బందిపోటు జరిగెనని చేసినాడు. వీరిలోని వీరేఖరి వ్రాసెను.
ప్రథమములో పోలీసువారి కేసువిషయమై ఎక్కువకేంద్ర
పుచ్చుకొనలేదు. సోదాచేయవలెనని పత్రికాసంపాదకుడు తన
పత్రికలో పోలీసు నూపరింపెందెంటు గారిని కొరెను. వారు
దర్మాపురముగా అది యొక బందిపోటుని తేలినది. తన్నుచంపు
దురకు భయముచే పత్రికాసంపాదకుడు తనయింటిని విడచి
పోయెను. 16వ తేదీని పడవలో మరియొకబందిపోటు జరిగెను.
పడవవాడును స్కాగ్రిలిజవాడి యారాత్రి నిద్రించుచుండ
12 గంటలకు కొందఱుకొంగలు వచ్చి ఆతనినోట గడ్డలు
కుక్కిరి గుమారు 61 రూపాయల ఆస్తి నెత్తుకొనిపోయిరి.

బొంబాయి రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు గారు:—
రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు ఎ. హెచ్. యస్. ఏప్టను
గారు వెలపు దీసికొనిరి. వారిస్థానమున పనిచేయుటకు దొర
తనమువారు రావుబహద్రులపేర్లతో హెచ్ తేల్ వాడ్ గారిని
నియమించిరి. ఏప్టను గారు ౧౯౦౬వ సంవత్సరమునుండి బొం
బాయిలో ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగా నుండిరి వీరికి కేంద్ర
సంవత్సరములు వెలవీయుటకు దని కొంతకాలము క్రిందట
గెజిటులో ప్రమోదింపబడెను. వెలక వీరి వెలపు పుచ్చుకొనిన
సమయములలో కె కెస్, కేంబ్రిడ్జ్ యూనివర్సిటీయను
చూచిరి. ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు పదవికి ప్రొమోషన్లు నియమింప
బడుట కిదియే మొదటిసారి వాటిగాను యుక్త కరకగారు
కూడ నియమింపబడుట ఆస్తినిగ నియమింపబడిరి. తదితర
కాలములలో యీ కేంద్ర యూనివర్సిటీ అలంకరించు
చుండిరి.

బొంబాయి వైద్యపరిషత్తు:—మదరాసు వైద్యపరిషత్తు
దమువారు నొకసభ్యుని కార్యమునందలి వారి బొంబాయి వైద్య
పరిషత్తు వారు కూడ ఒకసభ్యుని నున్నారు. దాక్టర్ తపటి
ప్రభురాజు వైద్య ఎల్. ఎస్. యస్ గారు బొంబాయియు వైద్య
కళాశాలా సంస్థాపకులను, ప్రధానోపాధ్యాయులను ఆయి
యుండిరి. ఆ కళాశాలలో తమసంబంధము నుత్తరీంచుకొనిన
దని బొంబాయి వైద్యపరిషత్తువారు వీరికి నోటిసుచేసిరి.
కళాశాలయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగ నున్న
సర్ బాలకృష్ణగారు తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా వా
ఖలు చేయుచున్నారని తెలియరచ్చిరి. బొంబాయి వైద్య
శాసనము 79 క్లాజు మూలకమున తమవై షిర్కాగిచేసినవారి
పేర్లను తెలియబరచుదని కోరుతు తమకు చావు. కలదనియు
కృత్రిమమునకు తాము వ్యతిరేకముగ ప్రకటించిరి పరిషత్తు
మవారు యొచించినయెడల బహిరంగముగా విచారణ సలహా
వలయుననియు వైద్య గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

కరాచిలో నున్న భారతీయ ప్రముఖులను విశోధిం
ప్రముఖులు నిటీవల గలసికొని యుద్ధసంఘము నొకవారి
నేర్పరుప జర్పించిరి. ఈవిషయ ముగోచనలో నున్నది.
కొలదిదినములలో నిట్టిసంఘము నేర్పరుచుటకు ఉద్యోగియు
ల నెన్నుకొనుటకు సభ్యులొకరి గూర్చుబడును. తాము స్వయం
ముగ రణరంగమునకు బోలేకపోయినను వాగరికతా శత్రువు
లకు వారవోడి బ్రతుకు సామ్రాజ్య సంస్థాపనమునకు కొరతన
మువారికి సాయముచేయు గోరుచున్న వారి సాధకసంపత్తుకు
సహాయకరపరి కేంద్రీకరణ మొనర్చుటయే నీ సంఘముయొ
క్క మఖ్యోద్దేశ్యము. ఈ యుద్ధమునకుగల హేతువులను
సగుణకర్తగో గమనింపనివారి కట్టి కారణములకు గూర్చి
యొ, పరిశీలించుదలి యథోచితములను, యుద్ధ స్వాభా
వికములగూర్చియు, యుద్ధమునందు క్షయమునకున్న భయము,
ప్రజాసంఖ్య, యుద్ధమెట్లు పరిణమించునదియు, శత్రువులకు
సాధ్యమైనంత త్వరలో నోడించి వాతముచేయుటకు సా
యమొనర్చుట నీవిషయములగూర్చి తేబతెల్లముగ వెల్లుట
సంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము. సంఘాధ్యక్షులు
నేరచేర్చుటకై ప్రతిదినము నాగోచించువారును కృషింపబ్బు
వారును సంఘసభ్యులుగ నుండవలయు. ఇట్టికారము నెక్
టరీగాటి తమవాడులు వెలకనే కట్టివలసి తేర్చుదరు.

బుగారముగో విప్లవకారులు.
మద్రాసుభూమి విప్లవకారుల తొందరలు చూచి
నది. ఈ విప్లవకారులు పాతకాలలలో చదువు వాడుకరు
శిష్యులను చేసి వకపరుచుకొని వారికి దుర్మితని గరపుట చా
ల మొచ్చినది. విద్యార్థులలో నుండిన విప్లవకారులు బతు
లుచేరు చున్నారని బంగారీ ప్రముఖులు తు ద కం గీ క
రించిరి. గొప్ప యూనివర్సిటీయలలో నున్న ట్టి యొ ఆం
గ్లభాష సభ్యునించినట్టియు పాఠులు ఈ ఆ రాజుకు ల
యందు సానుభూతికలిగి యున్నారనియు కొంత సాక్ష్య
ము వచ్చినది. ఇట్టి యరాజుకు సడంతుటకు చేయుచున్న
పురుషులను వాగ్దా పుత్రికలు సరిగ నాడరించని భోరణి
వానివ్రాతలలో కొంత గోచరించుచున్నది. ఈ సంవత్సర మ
రాజక కరపత్రికలకు పంచిపెట్టుట ఆర్యధికమైనది. మూడు
కొత్త కరపత్రికలను వాడుకు సాత కరపత్రికలను
ప్రకటింప బడినవి వాగ్దా పుత్రిక పత్రికలు నున్నై పు
చేయుచున్న పత్రికలుచుకూడ పంచిపెట్టబడినవి. దొరతనము
వారి కపకారముచేయుట కరాజకు లరలందించు విధాన
ములలో కరపత్రికల విధానమే ముఖ్యమైతిగా నున్నది
దీనిని నివారించుటకు దొరతనమువారికి ప్రస్తుత మధ్యస్థాన
శాసనములకు సమర్థములుగ లేవు అని బంగారీ పాఠీను ఇం
స్పెక్టరు జనరలుగారు ప్రకటించిరి.

అమ్మ బడును
బాముల 20 హాన్సు పవరు 81 పానులు
ప్రెమ్మయింజి 2 కోరులు.
నలయు వారు
గోపిశైలి నరసింహ నాయుడు గారికి.
సా॥ రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

వాతావరణ సితి
1915 సం॥ నవంబరు నెల 23-వ తేది.

ప్రదేశములు.	నవంబరు 26 తేదీ, ఉదయము ౫.౦౦లకు	కడచిన 24 గంటల లో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		రగ పాతము.	
		అధికతమ ఉష్ణోగ్రత	అల్పతమ ఉష్ణోగ్రత	అధికతమ వర్షపాతము.	అల్పతమ వర్షపాతము.
గోపాలపురము	29.91283	9.73.8	...	61.61	42.58
నాల్దేరు	29.90283	2.74.00.02	52.44	84.00	84.00
కాకినాడ	29.98980	72.51.58	45.99	86.55	86.55
బందరు	29.99288	7.78.20.20	59.79	87.91	87.91
గుంటూరు	...	85.2.78.5	...	88.09	...
నెల్లూరు	29.88083	0.73.90.32	51.24	29.28	29.28
మద్రాసు	29.88481	4.74.01.28	45.62	40.24	40.24
కడపూరు	29.87681	3.78.01.49	26.83	39.88	39.88
నాగపట్టణము	29.88281	8.74.61.15	25.15	87.83	87.83
కొలంబూ	29.86861	1.72.00.40	82.89	68.80	68.80
తిరువనంతపురము	29.85684	0.76.20.02	72.81	57.74	57.74
కొచ్చిక్	29.85888	1.75.70.06	118.88	108.48	108.48
కల్లికోట	29.85986	1.74.11.78	116.61	114.85	114.85
మంగళూరు	29.88287	8.78.50.87	105.91	26.29	26.29
బొంబాయి	29.86090	4.77.6	...	75.66	71.67
హైదరాబాదు	29.91688	7.67.1	...	52.20	80.04
అనంతపురము	...	85.9.71.40.06	29.09	19.95	19.95
బళ్లారి	29.88884	7.70.50.11	82.92	19.83	19.83
కర్నూలు	29.91888	5.71.6	...	22.90	26.02
కడప	29.87686	6.74.7	...	28.85	29.64
తెంగునూరు	29.88880	4.65.90.06	84.64	88.95	88.95
కొడెకనూరు
ఉదకమండలము	22.99688	5.53.70.25	60.02	50.1	50.1
కొయంబట్టూరు	29.90684	1.70.70.06	20.26	19.21	19.21
నెల్లూరు	29.90818	7.71.00.18	89.78	89.28	89.28
నీలము	29.89860	6.71.40.70	41.59	37.66	37.66
తిరువనాపల్లి	29.87980	1.78.9	...	80.28	27.95
పుదుచ్చోట	29.90681	0.73.10.12	81.44	29.90	29.90
మధుర	29.87481	9.76.00.02	89.94	80.66	80.66
తిరువల్లూరి	1.28	22.43	19.70

వామభారతము వ్యవస్థాపక దక్షిణపు కొనకు పవమతి
భాగమునందును అంతగా మారలేదు. ఇతర ప్రాంతములందు
మాత్రము చాలవరకు తగ్గియున్నది. బంగారీభాగమునకు ఆ
గ్నేయమునకు మార్పు చాల అధికముగానున్నది. మదరాసు
ప్రాంతములందు చాల తక్కువగాను బంగారీభాగములో చాల
అధికముగాను ఉన్నదని జెప్పవచ్చును. ఇట్టి వామ విభజన
ముగల్గి కాలమాసాన్ని చక్కగా గుర్తుచేసి బంగారీభాగమునకు
తూర్పున దక్షిణపు ప్రాంతములందు గాలి తేలికగానున్నది.
రాజధానియందు చాల ప్రదేశముల నెక్కువగా ఉండునట్లు
దెలియరచ్చినది. మధ్య మోష్టాన్ని దక్షిణపు కొనకు త్వరిత
ముగా తగ్గినది. ఇతర ప్రాంతములందు అంతగా మారలేదు.
రాత్రి ఉష్ణోగ్రతి దక్షిణపు ప్రాంతములలో 2 డిగ్రీలు మొదలు ౧౦
డిగ్రీలవరకు సామాన్యస్థితికి అధికముగనున్నది పకటి ఉష్ణ
స్థితి దక్షిణప్రాంతములందు ౬ డిగ్రీలు మొదలు ౮ డిగ్రీలవరకు
సామాన్యముగనుండు బానికంటె తక్కువగానున్నది. తేమ చాల
అధికముగానున్నది దక్షిణప్రాంతములందు ఆకాశమునందు
మబ్బులు క్రమశఃనమున్నవి. సాధారణముగ అన్ని ప్రాం
తములందును వర్షమువరిసినదని జెప్పవచ్చును. చెన్నపురి నకు
ద్రవీరమునందు మాత్రము మోష్టాన్ని వర్షమువరిసినది.
రాజధానికి ఉత్తరభాగమున ఎండ గాలి వాగుగ
నుండునని వోచుచున్నది.
ఆర్. యల్. యల్. బోమ్మ,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

THE GREAT WAR.

Greek Attitude: Explanation Demanded by Allies.

BIG RUSSIAN ARMIES AGAINST BULGARIA READY.

Lord Derby's Stirring Appeal for Recruits.

HAMBURG-AMERICA OFFICIALS TRIAL.

BRILLIANT ITALIAN SUCCESS.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

Queen Inspects Calcutta Gifts.

LONDON, November 25.

The Queen to-day inspected at Buckingham Palace twenty five ambulance cars subscribed for by the residents of Calcutta.

Notable Men Presented.

After the inspection Sir John Hewitt, Sir James Dunlop Smith, and Messrs. McLeod, Monteath, Shorrocks, Paul Knight and Woolacot were presented to the Queen who expressed her cordial appreciation of the excellent equipment of the cars and the generosity and patriotism of the people of Calcutta.

Foreign and Indian Secretaries

Attend the War Council.

LONDON, November 25.

Sir Edward Grey and Mr. Austin Chamberlain attended the War Council to-day.

The Increase in House Rents.

A Bill as a War Measure.

LONDON, November 25.

In the House of Commons Mr. Walter Long introduced a War Measure to restrict the increase of rent of small dwellings or rate of interest etc., on such dwellings. He said there had been some bitterness especially in some munition areas on account of the high rents owing to the inevitable shortage of houses. The Bill would apply particularly to populous districts. The general standard would be rent before the war.

Scholarships to Indian Students.

Sir J. D. Rees Snubbed.

LONDON, November 25.

Replying in the Commons to Sir John Rees who asked whether more scholarships would be awarded in circumstances similar to those which obtained in the case of Hardayal Mr. Chamberlain said that he was not prepared to suggest that all scholarships should be suspended because one scholar had turned out ill.

Japanese Government and Cotton Bounties.

Sir J. D. Rees' Question.

LONDON, November 24.

With regard to the increase in exports of raw cotton from India to Japan and in imports of cotton piece goods to India from Japan Mr. Chamberlain said that he had no information that the Japanese Government gives bounties in respect of these bounties. If Sir J. D. Rees had proof of it he would be glad to have it.

Lord Derby's Stirring Appeal.

England Must do No. 1. What Germany did in Forty Years.

LONDON, November 25.

Speaking at the Stock Exchange, Lord Derby made a stirring appeal for the support of his scheme especially in the next three weeks not only for the sake of mere numbers but also on account of their effect upon the allies and the enemies. We were endeavouring to do under voluntarism what Germany had done under conscription in forty years.

Agricultural Recruiting and War. Government Measures to Save the Basic Industry.

LONDON, November 24.

During the discussion in the House of Lords on agricultural recruiting the Duke of Marlborough paid a tribute to Field Marshal French who he said had endeared himself both to his own and to French Officers. He was a fighting man with the heart and energy of a school boy.

Lord Selborne endorsed this tribute to the fullest. Lord Lansdowne said that agriculture was the basic industry the collapse of which it was impossible to contemplate. Government realised the urgency of the matter and had endeavoured to prevent exhaustive depletion.

Trade Unionism and British Financial Position.

LONDON, November 25.

Messrs. Asquith, McKenna and Runciman will address a conference of Trade Union Executives and Officials in London on December 1st to consider the financial position of the Nation as affecting organised labour.

Prohibited Articles.

LONDON, November 25.

The 'London Gazette' announces that the export of Cotton, Wool and Cotton Wadding is totally prohibited.

THE I. C. S. BILL.

An Amendment by Sir J. D. Rees.

LONDON, November 25.

In the House of Commons, on the Civil Service Bill a brief discussion took place on an amendment by Sir J. D. Rees intended to enable appointments, during the war, of candidates who had served with the forces of the Crown. Sir John Rees said he gathered that Mr. Chamberlain did not intend to make appointments under the Bill during the war, and there thus seemed to be a disparity between the objects of the Bill and the expressed intentions of the Secretary of State. He was himself anxious that such appointments should be made. There must be many candidates who were invalided home unfit for further service but who were well suited to the sedentary duties of the Indian Civil Service. The amendment applied, outside the one-fourth, both to Indians and Europeans. There were many gallant Indian gentlemen fighting for us who by educational qualifications were quite equal to the class which now carried off those appointments.

The Secretary's Reply.

Mr. Chamberlain said his reason for not desiring to make appointments under the Bill during the war was that until the length and the effects of the war were known, it would be most difficult to frame regulations for men who had served with the forces. He did not want to frame regulations under which selections would be made during the war or to make such selections. The object of the Bill was to preserve, so far as possible, under extraordinary conditions, the ordinary rights of competitors, both Indian and European. If the same conditions were laid down for both, there would be very different results. It would be unfair to Indians to impose conditions which circumstances beyond their control might prevent them fulfilling. There must be special provisions for them, and the amendment would not produce the effect on which Sir John Rees laid the greatest stress. An emergency measure of this kind was not a suitable occasion for changing the whole basis of entry into the Civil Service. The amendment was withdrawn.

Obituary.

Mr. James William Macnabb.

LAHORE, November 25.

LONDON, November 24th.—The death is announced of the Indian Civilian Mr. James William Macnabb, one of John Lawrence's assistants.—('C. and M. Gazette' cable.)

LONDON, November 25.

The death of Sir Schomburgk McDonnell is announced.

LONDON, November 25.

The death of Mr. Francis Ellis is announced.

FRANCE.

The Invincible Russian Armies.

French Appreciation.

LONDON, November 25.

The splendid performances of the Russian army under the Tsar and the new Chief of Staff have been recognised by the French Cabinet by its conferring the Grand Cross of the Legion of Honour on General Alexieff.

General Pau to Present the Insignia.

It is announced that General Pau will proceed to Russia personally to present the Insignia.

The Usual Cannonading.

LONDON, November 25.

PARIS.—The Communique records the usual cannonades and night bombing in Artois and Lorraine.

Strong Artillery Actions.

French Retain Advantage Everywhere.

LONDON, November 25.

PARIS.—A Communique reports strong artillery actions in Artois. The Arras station was bombarded, also Loos and Souchez. An artillery duel took place in Soissons, and the Vosges. The French retained the advantage everywhere.

TELEGRAMS.

BELGIUM.

A Minister's Sister Arrested at Brussels by Germans.

LONDON, November 25.

PARIS.—Mlle. Renkin, sister of the Belgian Minister for Colonies, has been arrested at Brussels. She had devoted herself since the beginning of the war to assisting the wives and children of Belgian soldiers.

ITALY.

Italians' Brilliant Success.

LONDON, November 25.

ROME.—The communique says that violent Austrian counter-attacks against Caidano, Zagora and Oslavia were all repulsed. At one point the Austrians left three hundred dead.

The Italians achieved a brilliant success in the Monte Sannicelle Region. They captured extensive trenches one summit and the Church of San Martino. The defenders were surrounded. The Italians captured 514 prisoners and large quantities of supplies, munitions and war material. The Italian aeroplanes bombed Aisvizza, Aidussina and other points and returned safely.

Capture of Gorizia Forts.

LAHORE, November 25.

LONDON, November 24th.—The 'Geneva Tribune's' Labach (Austria) correspondent says:—It is announced from an authoritative source that the Italians have taken the forts 73 and 67 defending the Podgora bridge with 1,000 prisoners and completely destroyed two of Gorizia's interior forts.

Reuter's correspondent at Naples says that the Italians are not disappointed at the results hitherto achieved, and are convinced that they will take Gorizia in a few days.—('C. and M. Gazette's' cable.)

RUSSIA.

Three and Half Lakhs of Russian Troops Against Bulgaria.

Ready at Russian Ports.

LONDON, November 25.

Further news has been issued in Berlin regarding the Russian armies which Germany believes to be intended against Bulgaria. It is stated that Russia has assembled two hundred thousand at Odessa and eighty thousand and seventy thousand at Ismail and Reni respectively. These places, it is said, have been transformed into great military centres.

Passage of Russian Troops Through Bulgaria. German Uneasiness.

LONDON, November 25.

A telegram from Rotterdam says that Berlin continues to show uneasiness regarding the attitude of Rumania fearing that Rumania will allow the passage of Russian troops to Bulgaria. The Public is being prepared for this development. Semi-official statements are being issued in Berlin saying that three-hundred thousand Russians have been concentrated on the Rumanian-Bulgarian frontier.

SERBIA.

French Marines from Belgrade.

Their Terrible Experiences.

LONDON, November 24.

A hundred and five French Marines have reached Monastir after a terrible march from Belgrade. Their equipment had to be partially abandoned. None fell out despite the awful conditions. They marched via Nish, Kralivo, Prizren and Dibra, and sometimes found it easier to slide down mudlogged mountain sides lying down rather than to attempt to walk.

GREECE.

Entente Ministers and Greece.

Explanation of Greek Attitude Demanded.

LONDON, November 25.

ATHENS.—Four Entente Ministers have made a collective 'Demarche' to M. Skouloudis and handed him a note demanding that Greece shall define her attitude. This was immediately followed by a meeting of the Greek Cabinet.

LATER.—Brief Official announcements concerning the action or inaction of the Powers towards Greece give no explanations of the position. The Public has drawn its own inferences which are generally to the effect that it is clear that the determination of the Allies to secure themselves against any surprise coupled with strong hints of eventual contingencies have been effectual.

Ministerial Assurances to the People.

ATHENS.—The Ministers have affirmed that the situation is clearing as the Entente's demands are now defined. The Entente Powers demand assurances regarding the security of the Allied forces which Greece never refused. The Public has been informed that the situation is developing normally and that the Entente's 'Demarche' is friendly.

King Constantine's Assurances.

ATHENS.—King Constantine at a luncheon which he gave in honour of M. Deuys Cochin discussed the note presented by the Entente Powers. He assured the French Envoy that it would be favourably received and acknowledged the friendliness of its tone. It would secure the confirmation of Greece's assurances regarding the position of the allied troops. The document set no time limit but asked for a reply as soon as possible.

It is believed in Athens that Government will completely accept the demand of the Allies.

TELEGRAMS.

EGYPT.

News from Egypt.

ALLAHABAD, November 25.

The following are extracts from the "Pioneer's Egyptian Notes from Cairo":—

Aid to Red Cross Society.

The movement in aid of the Red Cross Society has been in active preparation. The entire programme of one day in Egypt worked out so successfully, and so generously did the general public co-operate, that the financial results should prove satisfactory in the extreme. The movement was extended to the provinces, and the Egyptians vied with the Europeans in the generosity of their contributions. Indeed the pleasing feature about the movement, apart from the amounts subscribed, is the alacrity with which Egyptians of all classes and conditions have sought to take their part in the cause.

An Interesting Find.

An interesting find, which may lead to other important discoveries, has been made at Sidi-Gaber, one of the suburbs of Alexandria. Some workmen were sinking a well when they found the roof of what turned to be a tomb. The archaeological authorities at once took over the excavations and have come upon a whole series of tombs communicating with one another. The first tomb leads into three others, on the wall of which there are four loculi. There are inscriptions in Greek. Several small terra cotta altars have been found. The archaeological authorities are keenly interested in the find and are making extensive excavations on the spot.

Pilgrimage to Mecca.

It is announced that owing to the Egyptian Government having declined any responsibility in connection with the transport of pilgrims to and from Mecca and Medina, scarcely any Egyptians have proceeded to the Holy Cities this year.

The Greek Colony and the War.

For some time the Hellenic community in Egypt has shown distinct restlessness and dissatisfaction with the part which its country is playing in the Balkan Drama. At a meeting of the community it was resolved that a telegram should be addressed to the Greek Premier to the effect that the community was anxious to see its country take up an attitude that would tend to safeguard the national interests and adjourned the Hellenic Government to act before it was too late so as to ensure the realisation of the nation's ambitions in a manner compatible with its traditional honour and dignity by effectively intervening on the side of the protecting Powers and of its heroic Allies the Serbians, whose cause is completely interwoven with that of Hellenism. The Hellenic colony in Egypt has always had much influence at Athens.

GERMANY.

The German Losses at Loos.

LAHORE, November 25.

LONDON, November 24th.—A French Officer, writing in the "Temps," reveals that the statement that the Germans lost 80 per cent in attacking Loos (a statement which Sir John French defended against the German contradiction) was contained in a German report found in a dead officer's pocket. — C. and M. Gazette's cable.

AUSTRALIA

Victoria Harvest.

LONDON, November 25.

MELBOURNE.—The Railway Department estimates that the Victorian Harvest will amount to 52½ million bushels.

Another Voluntary Contingent.

Mr. Hughes states that a new contingent will be raised voluntarily.

UNITED STATES.

Hamburg-America Officials Trial.

Important Evidence.

LONDON, November 25.

NEW YORK.—At the resumption of the trial of the Hamburg-America Officials Captain Falkenberg stated that he conveyed two thousand tons of coal and a large amount of provisions on a steamer flying the American flag to German Warships soon after the outbreak of the war. Counsel for the defence admitted that the Hamburg-America Line had spent a million dollars in chartering and supplying coaling vessels for the relief of German Cruisers.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, November 25.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 24th November:—The German communiqué says north of Mitrovitz and north and northeast of Prishtina the Serbians have been repulsed in rearguard battles and the Bulgarians are fighting successfully to the southeast of Prishtina. The Russians report the capture of the first line of an enemy trench eight miles west of Dvinsk. The Germans assumed the offensive southwest of Dvinsk but were to fall back on the original position. The Russians made a small successful attack on the Styra below Chartorysk. The enemy's offensive on the east bank of the Styra was broken by the Russians. So on the western front no material change has taken place. The Italians report they re-

ached the summit of Calverio west of Gorizia and held it under the concentrated enemy fire, also took a strong entrenchment near the Church San Martino-Del-Carso. The Russians sank a small German cruiser in the Baltic.

Allowance to Educational Service.

DELHI, November 24.

The Government of India have been considering for some time the conditions of service in the educational service. The appointment of the Public Services Commission however necessitated the postponement of permanent changes. The Governments of India have in the meantime decided to grant certain compensations in cases where hardship seemed to be involved. For this purpose allowances ranging in value from Rs. 50 to Rs. 150 a month or enhancement of pay were suggested for the Provincial Educational Service and from the 10th March 1913 Local Governments were invited to dispose of the cases falling within the powers recently delegated to them, the remaining cases being supported and sanctioned by the Secretary of State. The expenditure on this account is Rs. 35160 a year. As regards the Indian Educational service the Secretary of State sanctioned at the end of February 1915 allowances up to a maximum total of Rs. 31800 a year which Provincial Governments were asked to bestow in accordance with certain principles laid down by the Government of India. The allowances may vary in value from Rs. 100 to Rs. 250 a month and are liable to be withdrawn on the occurrence of any reorganisation of the service. The amount so far utilised in granting such allowance is Rs. 22800 a year.

Plague In India.

SIMLA, November 25.

The total plague mortality during the week ending the 20th November stood at 3,354 against 4,942. The cases were in the Madras Presidency 80, Bihar and Orissa 68, United Provinces 63, the Punjab 45, Burma 43, Central Provinces 522, Mysore State 45, Hyderabad State 403, Central India 116, and Kashmir 12.

CALCUTTA.

Dr. Bose's Important Contributions to Science. A New Appointment in Research Bestowed on Him.

CALCUTTA, November 25.

A despatch has been received from the Secretary of State creating a new appointment in research for Dr. J. C. Bose in recognition of his important contributions to the progress of science. As Dr. Bose's discoveries are regarded as contributions made by India the cost of the new appointment will be defrayed by the Imperial Government.

Fire Prevention and Extension.

CALCUTTA, November 25.

An interesting paper on "Fire prevention and extension" was read before the Calcutta section of the Institute of Mechanical Engineers this evening by Mr. Bernard A. Westbrook, Chief Officer, Calcutta Fire Brigade, in the course of which he said that it was not exaggeration to say that carelessness and ignorance were responsible for a least 85 per cent. of fires and that was a most difficult matter to deal with when the class of labour employed in India was considered, but he did feel that employers could do much to reduce this very high percentage by severely punishing any employee found guilty of carelessness or neglect which might cause fire. The speaker urged the necessity of the system of individual responsibility as practised in France and Germany. Undoubtedly, lack of responsibility had deterrent effect on the nation, but if the principle of individual responsibility was suddenly enforced in India the existing legal department would be unable to cope with the situation. However, the fact remains that no real progress in fire prevention could be made until the man who caused the fire ceased to be considered unfortunate but regarded as a public offender.

The E. I. Ry. Cheating Case.

Oliphant Acquitted.

CALCUTTA, November 25.

Mr. Hopkyns, District Magistrate of Howrah delivered judgment to-day in the case in which Alfred Oliphant was charged with cheating by the Station Superintendent, Howrah, in respect of Rs. 250. The Magistrate did not believe Oliphant intended to cheat the E. I. Railway and acquitted him. Rs. 250 was deposited by Oliphant with the Police in Calcutta and would be made over to the E. I. Railway authorities.

Crime in Backerganj.

CALCUTTA, November 25.

Crime is again on the increase in Backerganj District. A Barisal correspondent says that a few months ago a dacoity was committed in the house of Ram Charan Pal, Editor of the "Surhid" of Perojpur. At first the Police reported the case as one of ordinary theft. The editor wrote in his paper praying for a search by the Superintendent of Police. This drew the attention of the Superintendent and an investigation was held, which showed it to be a dacoity. The Editor has now left his homestead for fear of being murdered.

On the 16th instant a dacoity was committed in a boat belonging to Seraji Babajia of Sarikal. In the middle of the night, while Seraji was asleep, a band of men entered his boat and stopped him from calling for help by threatening to murder him, and took away about Rs. 60 in ornaments and cash.

Ancient Cities of Egypt and Mesopotamia.

HERITAGES OF THE PAST.

Pro. Geddes Lecture.

CALCUTTA, November 26.

The subject chosen by Professor Geddes for his fourth lecture on town planning at the Town-Hall on Wednesday evening was regarding "Cities of Antiquity". The Hon. Mr. Beaton-Bell presided and there was a fairly large attendance.

The lecturer referred to Mesopotamia and Egypt and remarked that the ancient cities in those lands were heritages of the past and there was real knowledge in

their study. He dwelt on the irrigation works in Mesopotamia and spoke in high terms praising the Turks. But unfortunately wherever the Turk had gone irrigation works had gone to ruin and the ruin of the Turkish Empire was not due to Russian, Austrian or Balkan aggression, not to any inferiority in their use of the sword but to their failure in irrigation. As regards Egypt the magnificent temples, palaces and monuments showed the former high civilisation of the Egyptians.

The fifth lecture on Thursday was with reference to Rome, on the beauties of which Professor Geddes dwelt. To-day Professor Geddes will lecture on Mediaeval Cities and on Saturday on Renaissance Cities.

Revolutionary Crime in Bengal.

Inspector-General's Scathing Denunciation.

CALCUTTA, November 25.

Dealing with revolutionary crime in Bengal the Inspector General of Police in the course of the review of the Annual Administration of the Police writes that the revolutionary activity was greatly stimulated by the out-break of war. A widespread and most sinister movement was in existence for the recruitment and training of young anarchists in schools and colleges and during the year the police have received further evidence that they continue to be exploited by organisers of the revolutionary movement. Prominent Bengali gentlemen have at length admitted that it is from the student classes that the anarchist is drawn, that there was some evidence of a disposition to sympathize with criminals among English educated persons holding good positions, and that passages in newspapers had seemed to them to indicate an altogether insufficient appreciation of the need of strenuously combating the cowardly and abominable propaganda which subsists on the perversion of students and schoolboys. Referring to seditious literature the report says there was an unusual activity in the circulation of printed seditious leaflets in the course of the year. Three entirely new ones made their appearance and four old leaflets made their reappearance whilst some in manuscript and one printed with rubber type were also circulated in some districts. The circulation of inflammatory literature is one of the main plans in the campaign against Government and it is abundantly clear that the means which the authorities at present possess under the law are totally inadequate.

UNITED PROVINCES.

Benares Conspiracy Case.

Baburam Cross-examined.

BENARES, November 25.

Baburam in cross-examination further said that the Satcharitra Pracharak Mandal did not permit any political or seditious talk. He had read some Hindi books on politics including "Mazzini's Biography." He was not aware whether members of the Mandal met the members of the Young Men's Association at Kalipuja. He left the house to become an ardent member of the conspiracy. He respected Munilal, Sachindra, Morendra, Rosh Behari, Bibhuti and Preonath. Mr. Panday, Deputy Superintendent of Police, related how he could get hold of Bibhuti. He said Manilal made a statement to him. Manilal preferred serving a small term of imprisonment to becoming approver as the approver's life was often in danger. Being advised by his father Manilal accepted pardon. The Witness arranged for the arrest of Pratap Singh but he had nothing to do with arrests of the approvers Sankarlal and Ramnath. His evidence was not concluded when the court rose for the day.

PUNJAB.

Lahore Conspiracy Case.

Medical Student's Evidence.

LAHORE, November 25.

In the Lahore Conspiracy case to-day after the conclusion of Bachan Singh's further cross-examination and re-examination Acham Singh made a statement detailing how he left Bombay for America in March 1914 to prosecute medical studies. He reached Naples on 26th March but was detained there for medical examination. He had some eye disease and was not therefore allowed to proceed to America. Returning to Bombay in July he visited the Gurudwara of Hazar Sahab and then returned to his village Hans where the returned emigrants poisoned his mind against the British Government. He described his intercourse with the returned emigrants and recapitulated most of their seditious and revolutionary conversations. At Ludhiana he met some local students who held revolutionary views. There he also met Karter Singh of Saroba, Dr. Nathrasingh and other members of the revolutionary party, two of whom since had been handed over to the police. Witness proceeded to give a full account of his association with the conspirators, of consultation, of gathering and the start for the Jhoner dacoity and the subsequent return of dacoits with booty. His further evidence afforded corroboration of accounts of the activities in the Ludhiana district and of Nidhan Singh and Randhir Singh's parties as already deposed to by witnesses including the abortive Ferozepore raid, and preparations for the attack on the military guard at Doraha canal bridge. He was arrested but released on a promise to keep the Police informed of the movements of the Ghadr party and himself to have no other concern with that party. He made a full statement to the Police and tried to get clue to the whereabouts of the absconders. He however failed though he did keep the Police informed of what he came to know of the movement of the conspirators. Arjun Singh himself a returned emigrant who had been to Penang three times started his deposition by describing the circumstances under which the Ghadr news paper was circulated in the Indian Colony at Penang and giving summary of certain articles the periodical perusal of which turned his mind against the British Government.

Materials for Bomb Making and Seditious Literature.

Indian emigrants returning from Canada and the United States broke their journey at Penang and tried to inflame Indian feeling against the English and to incite the local Indian population to join them in the projected rising. The Visit of "Tosha Maru" passengers with their doings was described. Witness left later with few comrades and reached home in January 1915. Other returned

emigrants visited him at his house and told him that they were about to leave their villages to take up national service by committing dacoities, collecting funds, purchasing arms and raising a revolution. They invited him to join in the work. He replied that he could not join the dacoities but was ready to join the movement against the Government going to the length of sacrificing his life if need be. His help was sought for by the Ghadr party in getting arms. Later on a messenger came to him from Mahindar Singh asking him to join them in the dacoity. He however refused and the man went away. About the end of February last he received a Government order restricting him to his village but returned emigrants continued to pay him visits. He received from them material for making bombs, and a copy of Ghadr Sandesa. Ishar Singh and Bansa Singh came to him once to find out a boy named Kapur Singh to discover men who had caused the arrest of Rai Singh and Nidhan Singh as they wanted to be avenged on them. Ishar Singh and his friends held seditious meeting near Dubhiki and formed a revolutionary committee of five including witness and told them that on 5th June 1915 at night a large number of their party would collect at Kapurthala for robbing the magazine and that help had been promised by the Havildar but Nand Singh and he did not go to Kapurthala being restricted to their villages. Ishar Singh came to him on 9th June, upbraided him for not having gone to Kapurthala on 5th June and asked him to meet him there on 15th June. Witness refused on the plea of the order of restriction. Ishar Singh got angry and asked witness to deliver up the bomb material entrusted to him which was returned. He was arrested on the 18th June 1915 and made a full statement to the police. His statement was recorded at Ferozepore the Magistrate having tendered him pardon. Cross-examined by Mr. Leonard Saunders he said he knew Uttam Singh since the latter was introduced to him by Ishar Singh. His further cross-examination was not concluded when the Court rose for the day. Sunder Singh of Asomajor recalled was cross-examined by Dr. Mahamad Alim about his financial assistance to Indar Singh of Patiala and the date of receipt of the letter from Ishar Singh.

Prisoners Appeal to the Lt-Governor.

The Lieutenant-Governor of the Punjab has now considered the cases of 26 prisoners in the Lahore Conspiracy case, on whom the Special Commission passed sentences of transportation and forfeiture of property. In all these cases the prisoners either submitted petitions for mercy or were recommended to mercy by the Court. As a result of the Lieutenant-Governor's orders, the sentence of forfeiture has been remitted in 19 cases, and in eight cases the sentence of transportation for ten years. The cases of two prisoners are still under consideration.

BOMBAY.

The Coming Congress. Arrangements in Progress.

BOMBAY, November 25. The date fixed for the 30th Session of the Indian National Congress at the 27th, 28th and 29th December. All work in connection with the forthcoming Congress is rapidly progressing. Delegates living in India style will be accommodated in the buildings specially secured for the purpose in healthy localities and will be charged Rs. 2-8-0 per day for boarding and lodging. Separate dietary arrangements will be made to suit the requirements of delegates from different provinces. Delegates living in European style will be accommodated in hotels in the Fort and charged Rs. 6 per day. Delegates intending to live in European style are requested to give early intimation. Accommodation for delegates will be available from the 24th to the 31st December 1915 both days inclusive. Rates for gentlemen visitors tickets are Rs. 20, 15, 10, 5, and 3 and for lady visitors Rs. 5 and 3. Seats will be reserved. The attention of the different Provincial Congress Committees is invited to Article 14 of the Constitution of the India National Organisation in order that they may elect their representatives on the All-India Congress Committee which they have to do at a meeting held as far as possible before the 30th of November, and they are requested to communicate to the Honorary Secretaries of the Reception Committee of the Congress the names of gentlemen so elected together with the names of ex-officio members of the All-India Congress Committee from their Province. The Congress has evoked great enthusiasm on the part of the younger generation. Applications for enrolment in the Volunteer Corps of the Congress have poured in from all parts. The Volunteer Sub-Committee has been making selections of energetic, enthusiastic and robust young men. About 200 such volunteers have already been enrolled and many more are daily seeking admission.

Chief Presidency Magistrate of Bombay. Rao Bahadur Setalwad to Act.

BOMBAY, November 25. To-day's Government Gazette notifies the appointment of Rao Bahadur Chamlal H. Setalwad, Barrister-at-law, as Acting Chief Presidency Magistrate during the absence or leave of Mr. A. H. D. Aston, Barrister-at-law. Mr. Aston has been the Chief Presidency Magistrate of Bombay since 1906. He was some time ago gazetted as having been granted two years' furlough. On the last two occasions when Mr. Aston was away on short leave Mr. K. Kemp, now at the front, and Mr. Campbell, Barristers, held the acting appointments. Rao Bahadur Setalwad is the first Hindu to hold this acting appointment, and the 'Advocate of India' comments that the promotion is a well-deserved compliment to the Rao Bahadur's hard work on the Bench and his civic activities. Mr. Dushab. (L. Karak), who was second Presidency Magistrate in the eighth, was appointed to act as the Chief in a short vacancy. The appointment with the above exception has always been held by an European Barrister.

A Bombay Medical Council Case.

BOMBAY, November 25. Following closely upon the case of Dr. Krishnaswami Iyer, of Madras, the Bombay Medical Council has served on Dr. Popat Prabhuram Vaidya, L. M. and S., with a notice under Clause 9 of the Bombay Medical Act, asking him to sever his connection with the Bombay Ayurvedic College, of which he is the founder and Principal. The College was established in memory of his father and named

after him as Parabhuram Ayurvedic College. Sir Balchandra Krishna, one of its trustees, of the college, it is understood, is thinking of resigning his trusteeship in reply to the above notice. Dr. Vaidya has replied that under Clause 79 of the Bombay Medical Act he has a right to know the names of the party who might have lodged the complaint and has urged that if his conduct was considered unprofessional he would have a public trial.

Illicit Sale of Cocaine.

BOMBAY, November 25. Rao Bahadur Setalwad, Second Presidency Magistrate to-day disposed of a case of illicit sale of cocaine sentencing the accused Abou Raheman Mahomed to three months' rigorous imprisonment. The facts of the case are—The Chief Inspector of Excise sent a bogus customer with one five rupee note and five rupees in silver. The accused who was lithering with a number of cocaine packets sold eighteen packets. On a signal from the bogus purchaser the accused was arrested and put on trial when he confessed.

The Imperial Fund.

BOMBAY, November 25. The Bombay Presidency branch of the Imperial Indian Relief Fund have issued the Quarterly Report referring to the various activities of the branch. His Excellency, the President, in thanking all workers for their continued exertions places on record his continued sense of gratitude for the generous support which the Fund receives from all sections of the people of the Presidency and the Indian States therein.

Enemy Aliens Repatriated.

BOMBAY, November 25. Amongst the enemy aliens with whom the S. S. "Golconda" sailed away from Calcutta for Holland were 14 Germans and 18 Austrians from Bombay. These included 26 females. They were taken to Calcutta by the Nagpur mail on Monday by Inspector Fave, of the C.I.D. who delivered them on board the vessel.

An Anthology.

In Praise of Bombay.

BOMBAY, November 25. An anthology of writings in praise of Bombay has just been compiled and published by a Parsi literary scholar Mr. A. P. Karkaria and H. E. the Governor says in a foreword which he contributes to the volume—
"The climate and character of the city of Bombay are so frequently condemned by the many visitors whose experience of it is limited to the shortest possible period when arriving at or departing from its shores, that I cordially commend to the public a study of this volume, a collection of extracts from the writings of well-known people of many nationalities who have given themselves time to appreciate its many claims and attractions, and I trust that its presentation to the public may ensure a more just appreciation of a city which, to those of us who have lived in it and love it, is in all its aspects one of the fairest jewels of the Empire's Crown."

BEHAR.

The Behar High Court.

DELHI, November 25. The Government of India is getting ready the Letters Patent for the new High Court, Bankipore, which will be opened probably on the 1st March. They are consulting the Bengal High Court on the subject, particularly in respect of pending appeals.

Mr. Justice Chamer, Chief Justice elect, will be placed on special duty from the 1st December.

CENTRAL PROVINCES.

An Interesting Suit.

By Nagpur Ladies Club against a Banker.

NAGPUR, November 24. The Trustees of the Nagpur Ladies Club for Indian and European ladies filed an interesting suit against Narayan Ganesh Chhatre, a banker of Nagpur, for recovery of about Rs. 14,000 in the Court of the Additional District Judge. The plaintiffs state that the defendant offered Rs. 15,000 for the construction of a building for the Club, subject to the condition that the said building be associated with the name of his father the late Rao Bahadur Ganpat Rao. The defendant put in a written statement stating that he agreed to offer the sum on account of undue influence and misrepresentations from Rao Bahadur Ramkrishna Rao Pundit, father of the Trustees on behalf of the Club to the effect that he would make him a 'Rao Bahadur' and 'Honorary Magistrate' on payment of Rs. 15,000 as such a gift would please the officers, and that he never created a trust.

SIND.

A War League at Karachi.

KARACHI, November 25. At a recent private meeting of some of the leading residents of Karachi, European and Indian, the desirability of forming a War League was discussed. The matter is under consideration, and a public meeting will very shortly be called to form the league and select officers. The chief object of the League is to organise and concentrate the efforts and resources of those who, though unable to proceed to the battle front, are nevertheless anxious to assist the Government in every possible way in repelling the enemies of civilization and in restoring the Pax Britannica. The other object of the league is to enlighten those who have not had opportunities of following closely the causes that have led up to the war, as to the true facts of the whole situation, the main incidents of the war itself, its cost in human life and material sacrifice, its inevitable course, and the desirability of helping actively to bring about the quickest possible downfall and extermination of the enemy invaders. All who are prepared to devote their daily thought and activity towards the early attainment of the objects of the League are eligible for membership, and will be enrolled on sending their names to the Honorary Secretary.

BRIEF TELEGRAMS.

The staff and students of the Punjab Sanatan Dharam Sabha have collected and sent Rs. 100 for the proposed Punjab Aeroplanes Fleet.

The new ruler of Rajpipla State, in succession to the Chief who lately died, will be installed on his father's "Gadi" on the 10th December.

The Gokhale Memorial Fund has amounted to a little over a lakh of rupees. In the fresh list of donors are the names of H. H. the Thakore Sahib of Morvi Rs. 500 and H. H. the Rajah of Sotha Rs. 200.

The Hon'ble Mr. Justice Davar is absent from the Bombay High Court through indisposition. He has as a matter of fact been in poor health for a long time, though it has only recently kept him away occasionally from the Court.

Yesterday's "Bombay Government Gazette" notifies the appointment of Mr. Dinsha Edalji Wacha as Additional Member of the Bombay Legislative Council in the place of the late Hon'ble Sir Ferozeshah Merwanji Mehta.

The Governor-in-Council has declared the following ancient monuments in the Poona district to be protected monuments.—The Tomb of Rajaram Maharajah and the tomb of Tanaji Malusre in Sinhgad and the Peshwas bathing ghat in Fulgaon.

The Honourable Pandit Madan Mohan Malaviya has consented to preside over the United Provinces Educational conference to be held at Lucknow on January 18th. Several competent educationalists are engaged in the preparation of papers on several important educational questions.

On Thursday before Mr. MacLure, Deputy Commissioner of Police, Jorabagan, Mr. P. L. Guna, Vakil with P. L. Sinha appeared on behalf of a young man named Jogesh Chunder Shaha, a second year student who was arrested the other day in connection with the recent Cornwallis street taxi-cab dacoity under circumstances already reported. As there was no incriminating evidence against the young student he was discharged.

News has just been received of the murder of a postal runner in Muree Hills. It appears that the murdered man was on the 17th Nov. carrying some Rs. 500 for distribution as money orders in the villages of his beat. While between Chasaran and Cabaragali some 6 miles east of Muree he was murdered presumably for the sake of the money he was carrying. The police are making enquiries. No arrests have been made.

Mr. Clarke, Commissioner of Police, has issued orders disposing of the case in which one Farini Churn Nundy a student of the University Law College, third year class, who was arrested under Section 54 of the O. P. C. for harbouring Narendra Nath Sircar who is implicated in the Krishnagar dacoity case. Tarini had given shelter in his house at 208-12, Cornwallis Street to Narendra Nath who has since turned an approver in the Krishnagar dacoity case. Babu Radhika Lal Sinha appeared on behalf of Tarini argued that his client was absolutely ignorant of Narendra's criminality when he gave him shelter in his house in good faith. Tarini under the circumstances was discharged by the Commissioner of Police.

LATEST TELEGRAMS.

LONDON, November 25. King George is progressing satisfactorily and is able to move about to some extent.

Mr. Herbert Samuel has been appointed Chancellor of the Duchy of Lancaster. He remains Postmaster-General retaining his seat in the Cabinet.

The Admiralty Announces the introduction of a system of recruiting for deferred service in the navy similar to Lord Derby's system for the Army recruits. They will be divided into groups firstly according to whether they are single and secondly according to age. Groups will be called up as required in the following order—young, single men, older single men, young married men, older married men.

The "LONDON Gazette" announces that Mr. Winston Churchill has been restored to the establishment of the Oxford Hussars.

Melbourne. The Commonwealth has prohibited males of military age leaving Australia except on legitimate business.

Paris.—Although subscriptions will be received during the next twenty days throughout France immense crowds were all day at the Bank of France anxious to subscribe to the War Loan popularly known as Loan of Victory.

An official in the Ministry of Finance said the figures were already amazing. The result would surpass anything hitherto in France.

According to the "Retch" General Hindenburg recently reviewed the new-comers at Libau. He said.—"I know that none of you has been trained to military career. Everyone has left his family behind. I shall not ask to make furious attacks. I hope you know how to repel Russians." General Hindenburg reported to headquarters that it was impossible to contemplate active operations with such men. ["Civil & Military Gazette Cable"]

LONDON, November 25. Their Frankfurter Zeitung says that cotton spinning and weaving industries in Germany are practically no more. Of materials none can be obtained except for army purposes.

PETROGRAD.—It is officially stated that there is brisk fighting on the Riga front, and west of Lake Kanger where the Germans have been forced back. There have been minor actions near Ilukst Lake, Sventen and on the Styr.

A telegram from Zurich states that Austrian reports indicate that the Allies intend to remain a long time at Salonika. Heavy guns and machinery for an Electric Power Station have been landed and contracts made for the erection of extensive barracks.

A telegram from Sofia states that the Bulgarians are furious because Rumania is refusing to permit through transit of goods to Bulgaria.

కూష్మాండ లేహ్యము

ఇది సారవంతమైన మూలకామలతో సాస్తోక్తముగా తయారు చేయబడినది. ఈ లేహ్యము ఉపయోగించుట వలన పయిత్వములు అతీక్ష్ణమగును. తీయవలసిన పాండుకాములు లేహ్యములు శుక్లమేహములు కుసుమములు గుల్మవా్యాసములు మొదలగు గర్భకోగములు నివారణగానించును. మరియు ఇది 40 రోజులు సేవించిన బలము వీర్యవృద్ధి ధాతువృద్ధి యావనము గలగజేయును. రోగము లేకనే సేవించ వచ్చును:

40 దినములకు 2 డబ్బాము చాలును దబ్బా 1-కి రు 2-5-0

(2) ఇదిగాక అనేక వంట అపుషధములు లేహ్యము భస్మాదులు నగైరా దొరగను రోగ లక్షణములు తెలిపిన వారికి తగిన అపుషధం పంపుదును కోరిన వారికి కేట్రాగు పంపుదును.

మేనేజరు సరస్వతివైద్యశాల

మామూడూరు, కృష్ణాజిల్లా.

అపాప మేయము (శ్రీమహాదేవీభాగవతము)

ఇందు రాధున యావన పాండవారి సత్కీర్తనలు మిగుల మనోహరముగ ప్రతిపాదించబడియున్నవి నిత్య శ్రీధరులగు సకల ముముక్షువులకు నవనూత్తములగు పారమార్థిక విషయములు ప్రకృతినిగతులగువారికి నావత్సకములగు వెళ్ళు ధర్మమును సమదర్శముగ వర్ణించబడినవి. మరియు పరదేశ తాత్పర్యము సాక్షాత్తుగ నుపదేశించబడినది. ఇట్టి సర్వోత్తమ గ్రంథములను చెప్పి పురిగొని శ్రీ గన్న మంటువారి ఓటుం యంటల్ మేన్యస్క్రిప్ట్ లైబ్రరీలోని పుస్తకములను సమీక్షించి సమీక్షించుచు నున్న పండితులచే సంశోధించి పించి సకల లోకోపకారార్థముగ సాంధ్రలిప్యో మేలికాగితములపై మహారాజగి రాజా శ్రీమదంకితము వెంకట జగ్గారావు బహదూరువారు శ్రీమేనమహమ్మదపురం జమీన్ దారువారిచే వ్యక్తిమతముతో భాగముద్రాయమున ముద్రించబడినది. ఈ మహాగ్రంథ ముద్రిణాదికమునకు దమచే వదిలిన సొమ్ములో సకల లాభ మాత్రము కృతార్థమునకు రాజుట్టదలచి వెల సులభము చేయించిరి.

శారబట్టిలో లైయింకు చేయించిన పుస్తకము 1కి రు 1-0-0 మార్బులు కాగితముతో లైయింకు " " " " 0-11-0 అట్టున పటిరిమివక్ ప్రసిద్ధికాభివృద్ధిని వాల్తే నరయత్వోహస్తు,

THE HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.

Branches:—

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.
Y. M. C. A. RESTAURANT, Esplanade
BAR ASSOCIATION RESTAURANT,
High Court Building

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రీయచనము

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి. ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేరియున్నవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి పొందుటవల్ల శ్రీమములోనే వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

బాణ, అయోధ్యాకాండములు గోపాకుల కాగితములు కాళిక్టాలెండు 1 బ్రువేల 0 సంపుటం రంగుటములు 3-0-0 అరణ్య, క్షిప్రంధా, సుందరకాండములు గోపాకుల కాగితము కాళిక్టాలెండు 0 సంపుటం రంగుటములు 3-0-0 యాద్యకాండము మూడు భాగములు 38 పటములు 3-0-0 లైబ్రరీయిడివక్, రామాయణ కాగితములైన మంచి అచ్చు మేలైన కాళిక్టాలెండు బాల, అయోధ్యా కాండములు చేరి 0 సంపుటము గ-0-0 డిల్ అరణ్య, క్షిప్రంధా, సుందరకాణ్ చేరి 0-0-0 గ-0-0 డిల్ యద్యకాండము మూడుభాగ చేరి 0 సంపుట 3-0-0 శ్రీరామకాలింగయము 0-0-0 (255) ఆర్ మేకీ కుర్వర్ అండుకో, ఆంధ్ర ముద్రాలయాధికారిలు, మదరాసు,

Amrutanjani Best Indian Pain Balm. ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమావృత్తము

చక్కని డబ్బీలో చహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పులమాన్యును, వాయుపుబొట్టు పోగొట్టుకు చార్వపునొప్పుల బారదోలును. పొట్టుపోగొట్టుకు వనమూలికలచే హిందూ దేశమును తయారుచేయబడు మంచిమందు. నువాసన గలిగియుండును.

ప్రతిఇంటనుండిదగిన చౌకయైన నైద్యసహాయము అమృతాంజనం డిస్కో 6, తెలుకెట్టి సిద్ధి, చుడగాను.

చూడండి! చూడండి! చూడండి!

మదరాసుకుండి మీకు ఏసామామలు ఎన్ని ఎంత విలువగలవి కావలసియున్నను మాకు వ్రాసినయెడల వ్యయముగా ఖరీదుచేసి సరసమైనధనలకు మంచిసామానులకు తప్పదము. ఒక్కసారి పరీక్షించి చూచి మీకే తెలియగలదు.

విలాసము—గో కేలు ఏజన్సీ కమిషను వశాను (290) 42 వాలాజాలోడ్లు, మద్రాసు

కావలెను

జంతాను కన్నును పువలను అమ్ముటకు ఏజెంట్లును, గుత్తగా కొను వర్తకమునకారెక. కేట్టుచవుకగా నుండును. వివరములు తెలియజేసిన 0-4-0 బిల్లియన్చేర్చి పంపవలెను. ది మ్యూజియల్ కోల్లెజ్చేర్చి, పిట్టి నడరాసు.

No Matter WHEN, WHERE, WHY, the headache, STEARNS' HEADACHE CURE can be obtained and will give relief. Sold for over 25 years by Chemists in FIFTY COUNTRIES. 12 doses for 12 annas Be sure to get STEARNS

కావలెను.

ప్రతిగ్రామమునను ఏజెంట్లు కావలెను. లాభకరమునకని. విశేషవరుంబడి. పూర్వపు అనుభవముతో బనిలేదు. తెలివి గలవారు తమకు విశ్రాంతిగలసమయములో పనిచేసి నెలకు 50, మొదలు 100 రూపాయలవరకు సంపాదించవచ్చును. విశేషముల తెలిసికొనుటకు "పోస్టు 513 మదరాసు" అని వ్రాయును.

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణల ప్రణీతము.

వినుటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి ఆనందకరముగానుండు 200 పేజీలగుల గ్రంథము—నెల పుస్తకము 1 కి, తపాలాకులి సహా ఒక రూపాయి నది పుస్తకములు ఒకేసారి కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమానము. పుస్తకములు దొరకెను స్థలము.

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ, శ్రీరామవిలాసము, రాజమండ్రి.

కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ

కృష్ణాజిల్లాలోని యేలూరు తాలూకా యందుగల చింతలపూడికిని యేలూరునకును 30 మైళ్ల పొడవైన జాతీయవంతు రోడ్డుగలదు. ఆ రోడ్డుమీద యేలూరునకును చింతలపూడికిని రాకపోకలకు ఎడ్లబండ్లమీదను మూడు 20 గంటలు పట్టును. ఆ ప్రయాణమిప్పుడు రెండుమూడుగంటలలో ముగియగ జేయవచ్చును. ప్రయాణసౌకర్యములు గలగజేయుటకై కృష్ణా మోటారు కంపెనీ స్థాపించబడినది. ఆ కంపెనీవారు ప్రస్తుతము రెండు పెద్ద మోటారు బండ్లను చింతలపూడి రోడ్డుమీద వాడుకయందుకుట కేర్పాట్లు చేయుచున్నాను.

ఒక మోటారు బండియందు తదనకు 2 కి మించి ప్రయాణము చేయగలదు. ఈ మానవశుంధు మోటారుబండ్లు నడుచుట సౌకర్యవంతము. బండ్లు ఏ రేడియోడి నడుచుచున్నది టెక్నెట్టెధర వినియోగము కంపెనీవారి నిబంధనలకు బండ్లు నడుచుట సౌకర్యవంతముగా నుండును ముంపు విలూరు నందును చింతలపూడి యందును రోడ్డునకు ప్రక్కలందును ప్రేక్షకులలోను ప్రకటనములను వెల్లడిచేయును.

ప్రొవైలరు, కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ. (294)

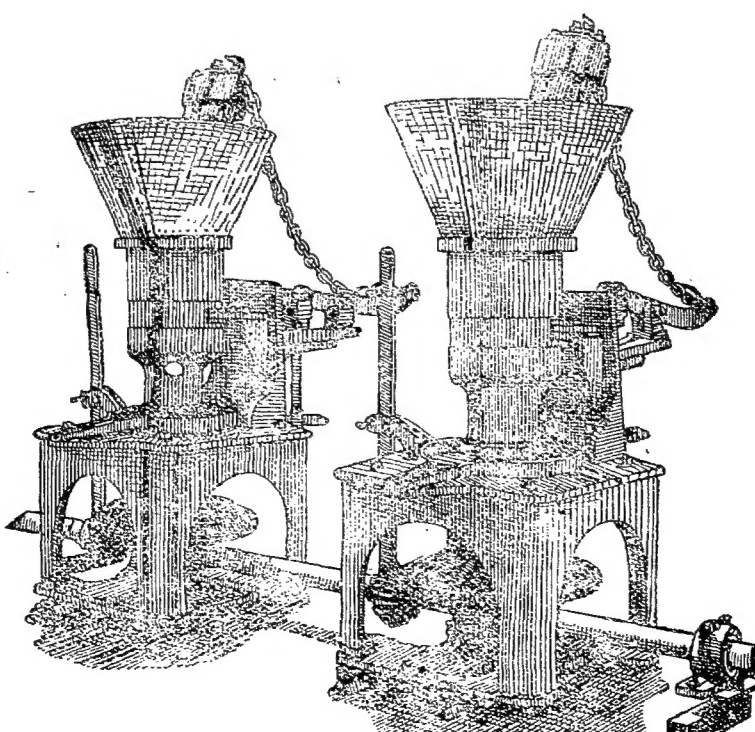
ఓక్కుకంపెనీవారి

తిరుగుడు

అన్ని రకముల నిత్తనములకు అనువగురితని తయారు చేయబడియున్నది.

మిక్కిలి ఉపయోగకరముగా పనిజేయును.

బీహెచ్ ఫౌండరీ లేక

నూనెదీయు

యంత్రములు.

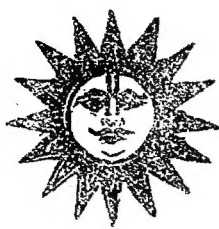
శక్తులను, ధరలను, గురించి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

దీనిని నడుపుటకు 2½ బి. హెచ్. పి. (B. H. P.) చాలును.

9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

శ్రీ
రామ
కృష్ణ

శ్రీ
రామ
కృష్ణ

శ్రీరామకృష్ణమూల నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరుకును. కొనుదారు మావద్దనూ దొరుకును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లను సేదలగునట్లు కండ్లపాన వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ ఆంధ్ర కంపెనీ.
(21) హైదరాబాద్, బొంబాయి.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, శుక్రవర్షము, అతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతువృద్ధి, రక్తవృద్ధి, యావన ముఖము, సంతాపహృదీ, నరములకులత్వమును కలిగించు వర్షసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తుల్య దబ్బీలు. 1-0-0
పూరపాదనంది:— ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, అంటు
కాగితములను మూత్రపుంబుకు, తిరుణమే మాన్యును.
2 సీసాలు చాలును. సీసా తు. 1-4-0 వి. పి. చార్జీ కేరు.
ఆయుర్వేద సహజ్, పాంచాయ, గుంటూరు జిల్లా.

సర్వరోగ కుతారము.

ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాలజేద భేదములు లేక ఆశాలక్ష్మిలకు శ్రీ పురుష లిరువురు సేవించిన ఎప్పుడును నిరోగులకు నుడగలరు.

మదనమండరి మాత్రలు.

40 గల డబ్బీలకయము రూ 1-0-0

రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ

20 వీవాబాకోరోడు మద్రాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ: చరిత్ర వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. ఏ.

తైలినులభము కథలు చదివినట్లు చిగవలెకొన వచ్చును. బహుశా చీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాకర్ణతి ఆరుసంచికలకు రూ. 2-0-0

అంచనాలి లేదు. ప్రవేశిరుసుము లేదు.

నిర్దమయిన సంచికల పి. పి. గా పంపునము

కుయ్యపాదు:— ప్రపంచచరిత్రాకార్యాలయము,
(27) 143, కాచిగి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

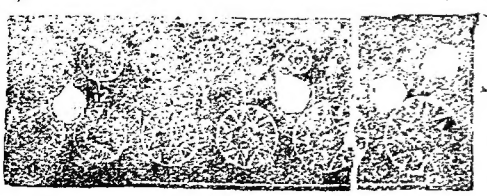
ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

పరాపు వర్తకులు, మదరాసు శాస్త్ర.

తంతి నిలాసము:—“ఉమ్మిడియర్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్లన్న ఇతరమైక్లిస్టి బహుదైత్యలకు తగుమైకటలు ఇమిలేషక్ తెంపు లున్ను వైక్రాంతములు వైక్రా కమలములున్ను వైక్రాకములు ఆనాకానున్న గుంగారపు గలలు మ్మ వైక్రాగల నగలున్ను, వైక్రా కమలము కావలసినవారు మా కంటాగూను తెప్పించుకొని భరించు తెలుసుకొని మాకు ఆర్జును సంప్రదించి వ్రాద్దించుచున్నాము. (183)

శివ విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1 కి రూ 1-0-0 తపాల ఖర్చులు 0-3-0
రిజిష్టర్ చేయబడిన “శకుంతలా” వెండికలలు పెరుగు సుగంధకలలు.

ఇందలి రహస్యమును వాడక చెప్పవలసి గాదు. తేట చరిమి యవ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు యింద్రుడు కూడా వాసు యును యించును. వెండికలలు పెరుగు సుగంధము మెదడునకు చలవ జేయును. కండ్లకు చల్ల దము నియ్యకు. కొండరు ప్రాప్త్యాన పర చినయిన ఈచమయను స్పెషల్ గా మనో హరనుగు వాసన ద్రవ్యముల చేర్చి రయ రుచేయించి వేలకొలది డబ్బీలు విక్రయించి యోగ్యతా వత్తుల పొందియున్నాము.
శివ బహుమతుల వివరం:— శ్రీరామయ్య లలో ధరించు కొన్నపుడు 1, బంతిపుడు పెన్సి, ముఖముచూచు అద్దము 1, జర్మను సిల్వరు కాటుకబడి 1, వాసన సోపుబిల్ల 1, ముగిసె 1, బహుమతులు

తాంబూలమాత్రం 22, కొండచిలుకలు 6, కార్ కేవల్ బ్రూచి 1, పుడుగుదప్పలి 1, అత్తెరుబిల్లి 1, పెన్సి 6 బహుమతులు
త్వరపడుడు! కొద్దిప్రతులే గలవు! మంచి సని యము

విరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజీ సహా 0.10-0.
ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ దెలియజేయుటకు భవేదించి తేటతెలుగున వ్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటన కలనే భేదము లేక ప్రకటించుకొనుచు, అంధకృష్ణులకు ప్రతినిబహుపముగ ముద్రించిన పుస్తకమిదికాదు. ఇతరులు ప్రపంచచరిత్ర గమనించి లోకమునకు యోగ్యు యుద్ధముని విక్రయించు అబద్ధగ్రంథముకాదు. “జనుగా విరోపాఖండ మున” రర్పించి మెదలకు వారికి గలగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకా శిష్యులను అందరు చక్కగా తెలియజేతు జర్మని యుద్ధుల్ని మొదలిప్పుటివరకు జరిగినవియుమాలిం దున్నవి. విరోపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలియగోరువారు ఈ మొదటి భాగమునందు వెలుపబడిన యా ప్రకరణముల శ్రద్ధతో జదివితరతెను. జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా హంగేరీల నిర్మాణము గతకాలమున విరోపాఖా గలిగిన మార్పులు, జర్మని యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీ యేకమత్తమందిన వింత ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో మాటబాటులు జర్మని యేకాధిపత్యము ఉచ్చదేశండుట అధికారిజింజింజింజిం, రాజువమదము, గ్రేటుబ్రిటన్ జర్మనియ చేసిన పోటాపోటీలు బాల్కన్ టర్కీ యుద్ధముల ఫలితములు. విరోపా సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు ఆస్ట్రీయా యుగరాజు చంపబడిన మొదటి సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు సార్వభౌమలారంభించిన మహా యుద్ధవివరములు గలవు. విరోపా చరిత్రను నింతవిపులముగా నిజకారణ సహితముగా నెవరును నిరవరకు వ్రాయలేదని నొక్కి చెప్పగలము. పుస్తకమును దీసి చదివినవారి కీ విషయముల సత్యాసత్యములు తెలియను. ఇందులో 80 పేజీలలో చిత్రపటములును, 6 భూగోళపటములును, 120 పుటల విషయము నున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి.యూ.కమునబంపబడును. వెంట వెంటనే తలిమ్మార్చిగములు వెలువడుచుండును. ఇందులో ఆర్డర్ పేపరున ముద్రించిన చక్కనినతిములుగలవు. ఇవ్వబడును. చిరునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ. పోస్టు బాకు నెం 167. మద్రాసు. ఇ.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారు నైపుణ్య, కాక్సు, గ్రయాజీనులకు సర్వోత్తమ కార్య, కాలసేవారు ఈ క్రింది ఆద్రమకు వ్రాయుడు.

ఈ కంపెనీవారు ఆంగ్లము, విశేషకాలము నుండి మోటారు నిర్మాణము ప్రవృద్ధిచెంది మహారాజులు, రాజులు, జమీన్దారులచే అభిమానింపబడినవారు మిగతా క్రొత్త కాక్సుగాని, పాత కాక్సుగాని నుంచివిగాని శ్రీయీశ్వరులకు తిరుగ గా కాక్సును కావలసినయెడల అమ్మియియ్యగలరు ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చబడుత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కావలసిన టైర్లు, ట్యూబులు యితరసామానులు యాత్రులకు మిగతా చౌకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు ఆద్రోయ్య గలరు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్స్

24 జనరల్ పీటర్స్ రోడ్డు
(288) మాంటూ రోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపు: ధానము ను, బోధనాభ్యసము గలవియును. ప్రత్యేక గమనిక:— పొరుగురికాభ్యసము ఉచితముగకరతియు, భోజనాదికములు ను ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతినెల పాఠమునకు క్లాసు ప్రారం భమును తయారై వైవాహిక శిక్షణముచేయబడును. వ్యయ సంఖ్యయేదీశోచనము. పాఠముగానికి వ్రాసికొనుడు.

ఇకాం! ఇండియామహిమ ఇకాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క చరిత్ర విశేషములను అనేక శాస్త్రములతోనంది గ్రహించి లోక జేయమును గోర ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ ములో జన్మించిన ప్రతియజుష్యుడను అనిత్యముగా జనన వలయును. ఈ పుస్తకమునకు తెలఁచు. తపోలాభివృద్ధి. వైద్యశాస్త్ర ముగతంకర్ గోవింద్, పాఠశాల వై.కె.ధారయను, 153 బ్రాడ్వే, 96 మాంటూరోడు, మదరాసు.

ఉచితముగ

భూతభవిష్యద్వర్తమానులను తెలిసికొనుట కుపాయము. ప్రపంచ గ్రంథమును ప్రతిమానవుడును, తెలిసికొన దగినది మూడుమాత్రమే. అవి యేవియన భూతభవిష్యద్వర్త మానుల ఫలములే గదా. మిమ్మొక్క ఆశుర్యమును, భాగ్యము, సంతాపము, విద్య, కళిత్రము మొదలగు వానిని గలిపించి మీ కుచితముగ వ్రాసి బంపబడును. ఇందుకు మీరు త్యగదే చేయవలసిన దేమిదని:— మీ జన్మభౌతిక మున్న యెడల దానితో పుట్టిన తేదీయును, నెలయును, సంతత్యర మును, జననకాలమును వ్రాసి పంపుడు. అని తేనియెడల నెలయును, సంతత్యరమును చాలును. అనియును తేనియెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలును. అనియును తేనియెడల కొంచె మించుమించుగ కనురయన్నును తెలుపును తమతమ స్వభావ లిఖితముగ గాని లేక వ్రాసికో మాత్రముగాని ఒక యంత్ర రము వ్రాసి పంపవలయును. ఆపుడు వాసుమును బట్టియు, వారివారి వ్రాసిన డబ్బీయు గూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసి పంపుడును.

ఇందుకు మాచే జేయబడిన ప్రత్యేక తరహాపకగనున్న జాతకపు షటియంబరి యను 220 ప్రత్యేక తరములును, ఉదా హరణమున గల జ్యోతిష గ్రంథముయొక్క ప్రశ్నకు నుచ్చ నును, జాతకో జాతకమును భృగుసంహిత మొదలగు గ్రంథ మలకు డబ్బీయు, మానుకు భగ భావమునుబట్టియు, ఫలములను వ్రాసి పొందేది సహా త. 1-12-0 లభి వీ.సి. గా పంపుదుము. ఈ గ్రంథమును గొనువానికి మాత్రమే ఈ బంధము వర్తిం చును. 220 ప్రత్యేక తరములు గల యీ గ్రంథముయొక్క విలువ తాము చదివిన పిమ్మట తమకే తెలియగలగు. మతమును తమ జాతకఫలములను తాము చూచుకొనిన నిమ్మను చిత్రపు సామ్య కృతములది మతయుగం లేక వ్రాసుంచుకొనినను 100 ముఖపుగా నుండలేదని మీరు నిమ్మను చూపుతుంటున్నారు. నవనెల మాత్ర యోగ్యతా ప్రతికల పంపియున్నాడు.

వి. యమ్. శర్మ అండు బ్రదర్స్, ఆనలాపురం, గోదావరి జిల్లా.